

OMLIGGENDE

EN

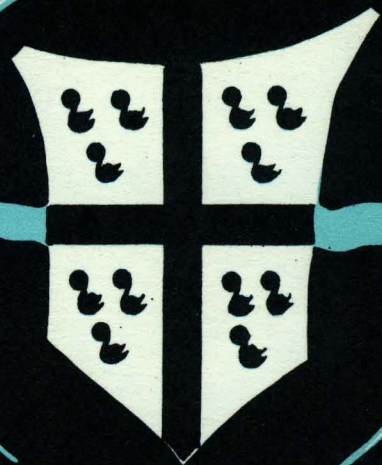
IZEGEM

VOOR

PERIODIEK

HEEMKUNDIGE

Ten Mandere



INHOUD



1	DE POST	Jos Bourgeois	3
2	ILLUSTRATIE : KAART VAN DE POSTWEGEN XVIII ^e - XIX ^e EEUW	A. B.	7
3	ILLUSTRATIE : LANDELIJKE BESTELLER TE PAARD OMSTREEKS 1800	A. B.	} 8
	BRIEVENBESTELLER OMSTREEKS 1850	A. B.	
4	ILLUSTRATIE : POSTKOETS OMSTREEKS 1825		15
5	ILLUSTRATIE : POSTILJON EN POSTMEESTER OMSTREEKS 1830		16
6	ILLUSTRATIE : PLAN NIEUW POSTGEBOUW 1897 (UIT STEDELIJK ARCHIEF - IZEGEM)		27
7	ILLUSTRATIE : BESTELLERS OMSTREEKS 1900 POSTKANTOOR - LANDELIJKE KANDIDATEN 1910		28
8	ILLUSTRATIE : BESTELLERS 1911		33
	ILLUSTRATIE : BESTELLERS 1968		34
9	LEKKERE HAPJES	R. V.	44
10	ILLUSTRATIE : SCHOENPRINSES		45
11	ILLUSTRATIE : DOM HERMAN-JOZEF SEYNAEVE, 5 ^e ABT VAN WESTVLETEREN	A. Vandromme	46
12	NIEUWE STRAATNAMEN	A. Demeurisse	50
13	KAART MET NIEUWE STRATEN	A. B.	51
14	IZEGEM VROEGER EN NU : DE KOORNMARKT		52
15	ILLUSTRATIES : ACTUEELTJES	A. Vandromme	55
16	ILLUSTRATIES : ACTUEELTJES		56
17	VARIA : - AANVULLINGSLIJST BIBLIOTHEEK « TEN MANDERE »	A. Demeurisse	64
	- OORKONDE TER AFFILIATIE 1 ^e COMP. A.T. SIEGEN	M. V.	65
	- « VERFRISSING VIR REPERTOIRE »	« Die Burger » 10.08.68	66
	- HEEMKUNDIGE DOCUMENTATIEBLADEN		67

BESTUUR

Voorzitter	VERHOLLE Raf, Inspect. L. O.	Heyestraat 21
Ondervoorzitter	BOURGEOIS Jozef	Marktstraat 29
Secretaris	LEROY Robert	Boomforeeststraat 45
Penningmeester	DEPREZ Alberic "Bank v. Roeselare"	Marktstraat 32
Archivaris	DEMEURISSE André	Baronielaan 45
Secretariaat	STADHUIS	Korenmarkt
Redactie	VANDROMME Antoon	Blauwhuisstraat 54
Bestuurslid	BILLIOUW Luc	Peter Benoitstraat 3
Bestuurslid	BEKAERT Roger	Sint-Crispynstraat 37

LET WEL

Het archief

- is open voor iedereen
- de toegang wordt verleend na aanvraag op het secretariaat Stadhuis (1e verdieping) Korenmarkt, Izegem.

De Bibliotheek "Ten Mandere"

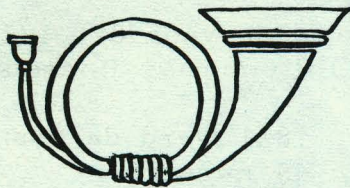
- is gratis toegankelijk voor alle leden van "Ten Mandere"
- de boeken kunnen gratis in bruikleen ontvangen worden. Aanvraag bij de archivaris (adres : hierboven).

ALLE OUDE GESCHRIFTEN, BOEKEN, FOTO'S, KAARTEN, e. a. BETREFFENDE IZEGEM, worden steeds met dank aanvaard bij alle leden van het bestuur.

HOE WORD IK LID?

- U schrijft 100 fr. (honderd frank) over op P.R. 95.76 van de Bank van Roeselare met vermelding "Voor Ten Mandere" (+ jaargang vermelden!)
- of U schrijft 100 fr. (honderd frank) over op P.R. 4032.87, persoonlijke rekening van de Heer Alberic Deprez, Marktstraat 32, Izegem, met vermelding : "Voor Ten Mandere" (+ jaargang vermelden).
- of U gaat persoonlijk betalen bij de heer A. Deprez, in de Bank van Roeselare, Marktstraat 32.

<u>JAARGANGEN</u> :	Jaargang I	1961	uitgeput
	Jaargang II	1962	100 fr.
	Jaargang III	1963	100 fr.
	Jaargang IV	1964	100 fr.
	Jaargang V	1965	100 fr.
	Jaargang VI	1966	uitgeput
	Jaargang VII	1967	100 fr.
	Jaargang VIII	1968	100 fr.
	Losse nummers		40 fr.



DE POST TE IZEGEM

TER INLEIDING

Er is wellicht geen woord hetwelk zo een internationaal begrip is geworden als het woord "post".

In alle talen vindt men het terug in meerdere of mindere mate aan de landstaal aangepast, doch steeds dezelfde betekenis bewarend en verwijzend naar de thans zo uitgebreide diensten van het brievenverkeer.

De oorsprong van het woord is nochtans bescheiden.

Toen de Romeinen Gallië veroverden en dus ook onze streken, richtten zij voor het onderhoud der verbindingen met hun legers en administratie een goed georganiseerde dienst in.

Op gelijke afstanden werden standplaatsen opgericht waar dag en nacht kloeke tot het lopen opgerichte jongelieden gereed stonden om de brievenmalen door te geven en zo snel mogelijk te bevorderen.

De afstand tussen twee posten werd lopend afgelegd en elke bode liep slechts tot aan de volgende standplaats waar hij afgelost werd door een frisse looper en zelf uitrustte om daarna desgevallend in tegenovergestelde richting terug te lopen naar zijn vertrekpunt met een nieuwe zending. De afstand tussen twee standplaatsen noemde men "een post" (Post = latijn postes = stellen). Deze afstand bedroeg vier zeemijl of één geografische mijl, t. t. z. 7.407 m 50.

Dat deze inrichting uitstekend werkte, blijkt uit het feit dat acht en twintig dagen volstonden om een brief door Caesar in Bretagne geschreven aan Cicero te bezorgen die te Rome vertoefde.

Een groot deel van deze organisatie ging verloren tijdens de duistere tijden na Karel de Grote en het zou duren tot de opkomst van de gemeenten vooraleer men van een zekere organisatie van de brievenpost kon gewagen.

Wanneer men dan later tengevolge het verbeteren van de wegen en het kasseien van de grote banen zijn toevlucht neemt tot de ruiters te paard en koetsen, worden die oude standplaatsen helemaal afgeschaft en vervangen door standplaatsen voor man en paard "relais" genaamd.

De afstand tussen deze relais wordt nochtans in posten uitgedrukt en bedragen gewoonlijk van 1 tot 2 posten.

Zo is de afstand van Brugge naar het relais te Ruddervoorde 1 1/2 post, eveneens van Ruddervoorde naar Pittem en van Pittem naar Roeselare. (samen 4 1/2 post = ong. 33 km).

Ingevolge het invoeren van het metriek stelsel in 1821 werd de post op 7500 meter gebracht. De post wordt afgelegd in 45 minuten.

Wanneer men de grote baan Ingelmunster-Brugge volgt, ziet men een paar honderd meter voorbij de Ryselendemolen op de hoek van de baan naar Pittem een groot, alleenstaand huis : dit was de "relais" van Pittem. Ouderen zullen zich op de gevel en boven de voordeur het geschilderde opschrift "De Posterie" nog herinneren. Nog ouderen, boven de ingang-deur het opschrift "hier logeert men te voet en te paard" en voor het gebouw de bakken voor het voederen en laven der paarden.

Rond 1836 werden koetsen met tweespan (4 paarden na elkaar twee aan twee) ingelegd met voor gevolg dat de "post" op 30 minuten werd afgelegd.

Een publicist uit die tijd schreef daaromtrent : "De Post, meesteres van de baan, is een echte sneldienst geworden. Wagens, rijtuigen en ruiters maken snel de baan vrij wanneer een met paarden bespannen postsjees, door postiljons bestuurd en door een ruiter met een hoed vol fladderende linten voorafgegaan, onder luid zweepgeklap als een bliksemflits voorbijvliegt."

De Post, oorspronkelijk de bepaling van een standplaats, later het begrip voor een afstand, thans een wereldorganisatie zonder dewelke men zich een moderne maatschappij niet meer kan indenken.

HET SCHUCHTERE BEGIN

In 1701 bracht Philips van Anjou een regeringsnet van Postverbindingen over onze provinciën tot stand.

Dit regeringsnet voorzag in een aantal "Paardenposten" en een aantal "Relais".

Izegem, geen knooppunt van wegen noch gelegen langs of nabij een der toenmalige grote verkeerswegen, kwam nooit in aanmerking voor een "Post" of een "Relais".

Met volgend schrijven gaf de Minister van Financiën in 1836 bevel tot het oprichten van een uitreikingskantoor te Izegem :

Ministère des Finances

Bruxelles, le 29-6-1836

Monsieur,

J'ai l'honneur de vous transmettre, ci-joint, un tableau indiquant les distributions nouvellement créées ainsi que les bureaux de postes auxquels elles ressortent quant à la taxe et je vous invite à vous y conformer pour l'application du port sur les lettres provenant ou à distribution de ces distributions.

Le Ministre
E. D'Huart.

ISEGHEM, taxe Roulers.

Jit een verwarrende tekst van E.H. Kan. Tanghe in zijn geschiedenis van Iseghem blz. 199 zou kunnen afgeleid worden dat Iseghem reeds in 1817 een postkantoor had.

Een officieel kantoor was het zeker niet maar wel zoals in die tijd gebruikelijk was voor sommige min of meer belangrijke lokaliteiten een niet door de post gesalarieerde uitreikingsdienst.

Deze diensten werden toevertrouwd meestal aan boden of voermans die de post gingen afhalen aan een postkantoor (voor Izegem waren dat Roeselare en Kortrijk). Zij ontvingen voor elk aankomend of vertrekkend stuk een provisie of premie. Voor elke brief door hen besteld buiten de kom van de gemeente (spoedbestellingen) ontvingen zij bovendien een bestelloon hetwelk berekend werd volgens de afstand.

De gewone brieven werden trouwens alleen in de kom der gemeente besteld, deze voor de buiten dienden afgehaald of werden op de marktdagen uitgereikt.

Noch de kaart van 1701 noch deze van 1789 betreffende de postlijnen door Tour en Taxis uitgebaat vermelden de naam Iseghem; de kaart van 1833 betreffende de door de Belgische staat uitgebete lijnen vermeldt wel Iseghem echter buiten de door de postkoetsen gevolgde weg en met de vermelding "klein stadje zonder relais".

In 1815 werden de postdiensten, welke na de Fransche bezetting in 1796 in de Fransche diensten waren ingeschakeld, door de Staat (Vereenigd Koninkrijk) overgenomen en in 1830 na de revolutie gingen zij over naar de Belgische Staat.

In 1830 waren er 123 postkantoren voor gans Belgie.

In 1836 werd dus hier in Izegem voor het eerst een officieel Postkantoor opgericht. De leiding ervan werd toevertrouwd aan de Heer August BERLAMONT zoon van Louis Berlamont lijnwaadfabrikant uit de Brugstraat.

De heer August Berlamont werd geboren te Izegem in het jaar 1810.

Hij was dus 26 jaar oud toen hij het ambt aanvaardde. Hij was gehuwd met Marie-Therese Doorme dewelke in 1856 overleed. Hij hertrouwde met Melanie Vansteenkiste ook van Izegem in 1857.

Hij was de broer van Mijnheer François Berlamont, de voorzitter van de Mandelkoor, en woonde in de Marktstraat (nu huis Tandarts Morlion) alwaar dan ook het eerste postkantoor gevestigd werd en bleef tot 1866.

Hoe werkte nu zo een uitreikingskantoor.

Eerst en vooral het Postkanton.

Het door het uitreikingskantoor Izegem gebied bestreek naast de stad Izegem de gemeenten Emelgem, Kachtem, Ingelmunster, Lendeledede en St.-Eloois-Winkel. Twee of drie maal in de week bracht de postkoetsdiligentie van uit Kortrijk en Roeselare de voor het kantoor bestemde brieven aan. Deze briefwisseling werd door het hoofd van het kantoor uitgereikt in de stad, hetzij aan huis besteld, hetzij aan het kantoor afgehaald door sommige nijveraars.

De gemeentebesturen van de tot het kanton behorende gemeenten stuurden een bode om de officiële briefwisseling af te halen. Deze boden namen dan ook wel eens brieven bestemd voor de op hun gemeenten wonende personen mede, wanneer zij zeker waren van de terugbetaling van het port hetwelke zij moesten vooraf betalen aan de postmeester.

In die tijd was het trouwens de gewoonte het port ter bestemming te betalen. In het afzendend kantoor werd op de brief in cijfers (1 en 2 fig.) het bedrag van het port aangeduid. Was het port uitzonderlijk vooraf betaald, dan werd in de plaats van het bedrag de letter P geschreven (3 fig.).

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 CIJFERMODELLEN GEBRUIKT VOOR DE AANTEKENING VAN DE IN TE VORDEREN TAKS OP DE BRIEVEN.

fig. 1



fig. 2.

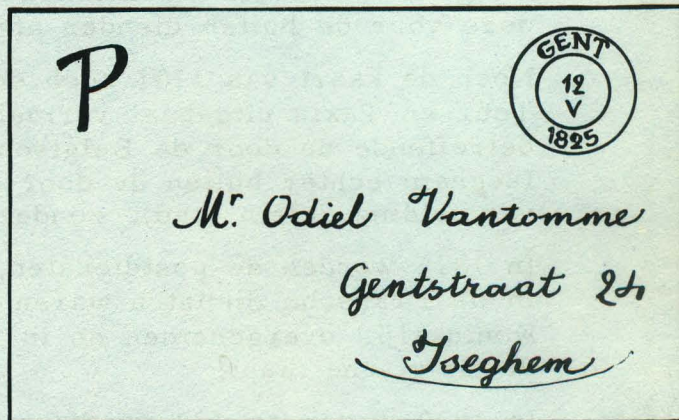


fig. 3.

50 = 50 deciem = 5 fr.
 1 = 1 deciem = 0,10 fr.

BOVEN DE 5 FR.
 8^d 3 = 8 fr. 30
 12^d 4 = 12 fr. 40

fig. 4.

De briefwisseling aldus nog niet uitgereikt werd dan door de postmeester 's zaterdags op de markt aan de man gebracht. In die tijd had Izegem nog een druk bezochte markt waar alle handelaars en landbouwers uit de omliggende gemeenten naartoe kwamen.

De te verzenden brieven werden aan het postkantoor of aan de postmeester op zijn ronde eenvoudig afgegeven of in de brievenbus gestoken.

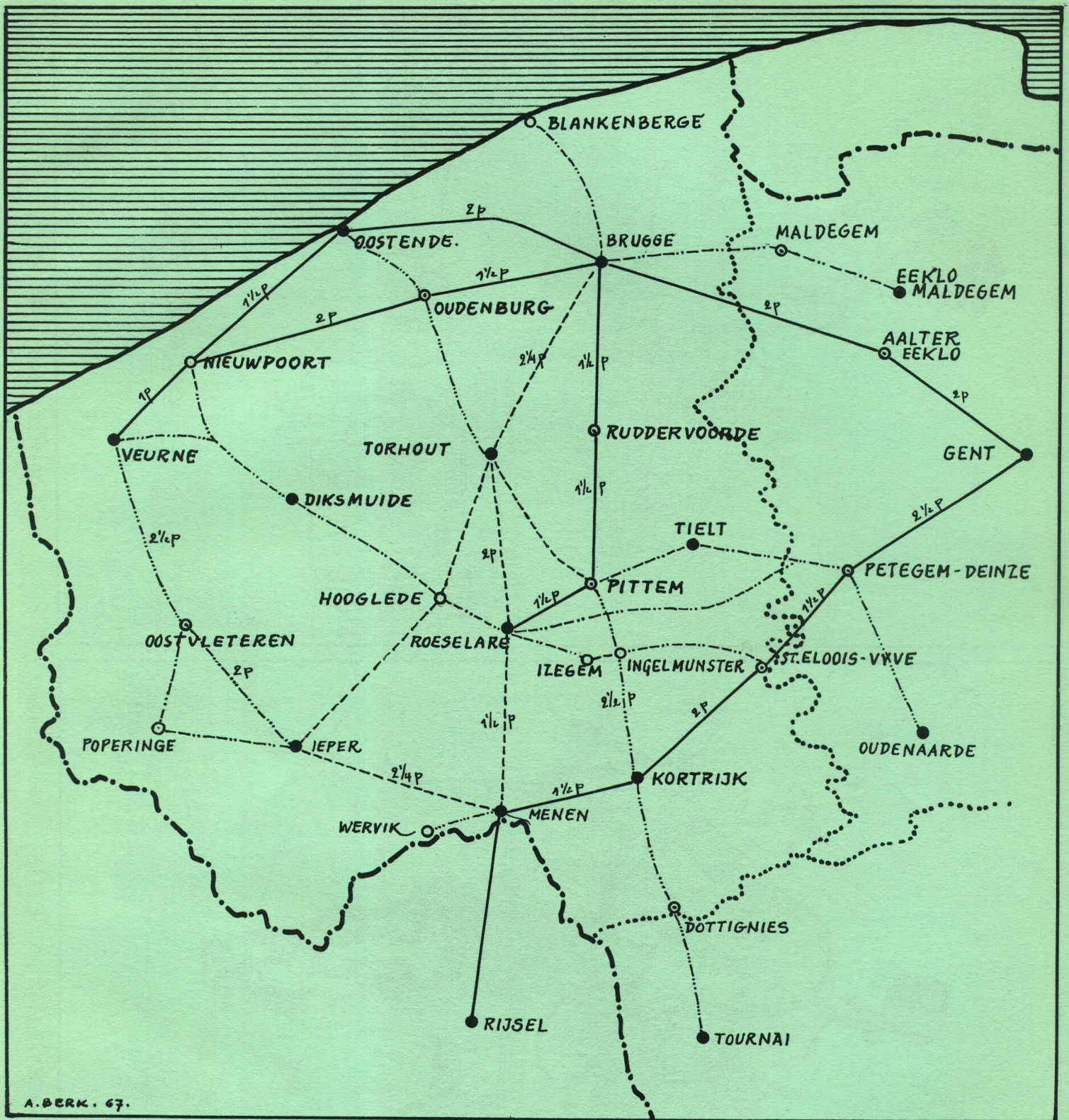
Het port werd berekend volgens de afstand en de postmeester had een lijst van deze toe te passen porten. Hij schreef zoals hoger genoemd op de omslag het bedrag van het port of desgevallend de letter P, stempelde de brieven af en verzond met de eerstvolgende diligentie de verzamelde briefwisseling.

Ziehier enkele porten geldende in 1836 voor brieven tot 10 gram van of naar Izegem :

		d = deciem of 10 centiemen		
Antwerpen	40 cm.	(4 d.)	Kortrijk	20 cm. (2 d.)
Arlon	70 cm.	(7 d.)	Gent	30 cm. (3 d.)
Brugge	30 cm.	(3 d.)	Roeselare	20 cm. (2 d.)

Van 10 tot 20 gram dubbel port, van 20 tot 50 gram drie port.

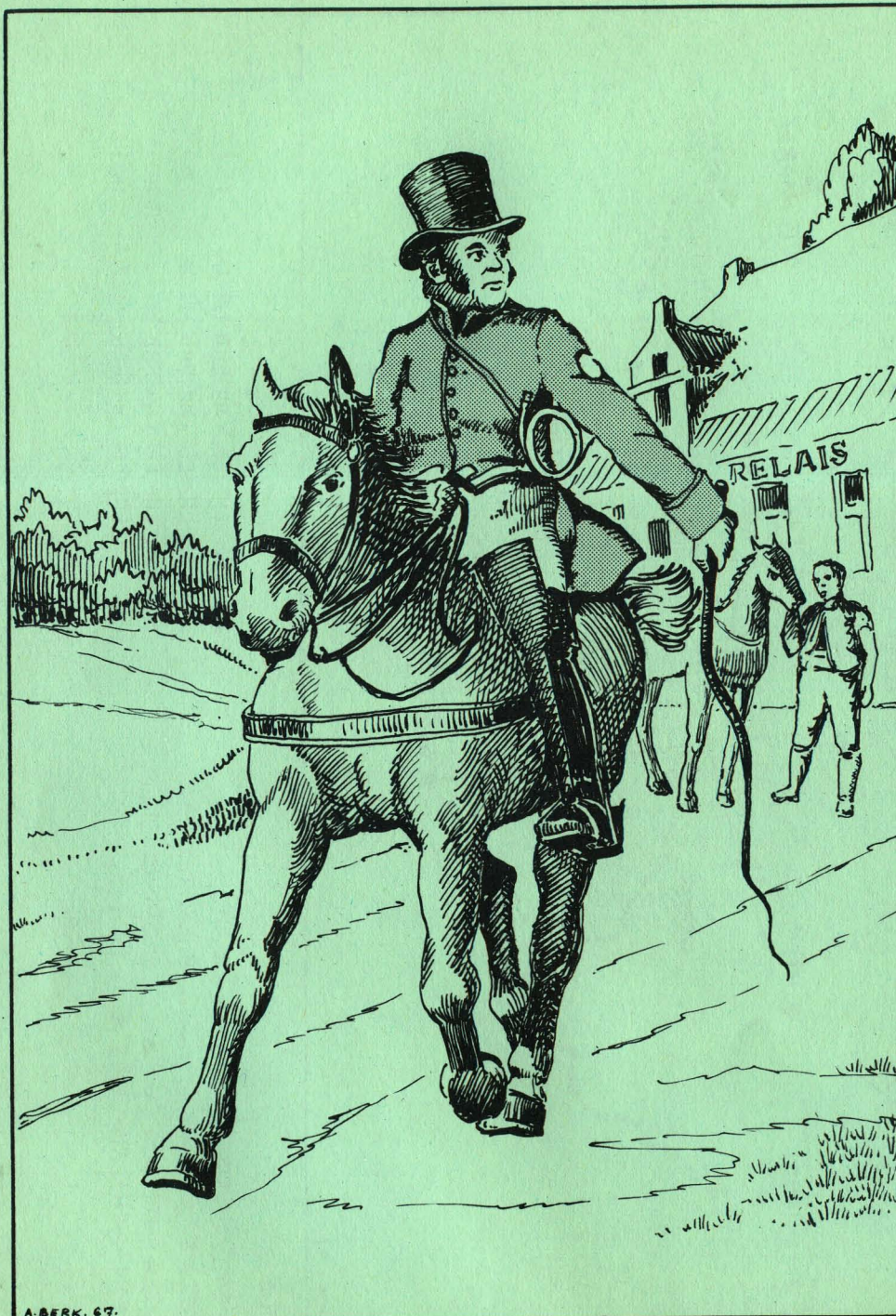
PAARDENPOSTERIJEN, RELAIS EN VASTE POSTWEGEN IN DE XVIIIe EN XIXe EEUW.



A. BERK. 67.

LEGENDE :

- | | | |
|-------------------|------------------------|----------------------------------|
| ● PAARDENPOSTERIJ | — KUST | — LIJNEN OPPERICHT IN 1701 |
| ○ RELAIS | --- RIJKSGRENZEN | --- LIJNEN OPPERICHT IN 1789 |
| ○ GEMEENTE | PROVINCIEGRENZEN | LIJNEN OPPERICHT VÓÓR 1833 |
| ○ ZONDER RELAIS | | --- LIJNEN OPPERICHT NA 1833 |



EEN POSTBODE OMTRENT 'T JAAR 1800

naar J. Thiriar



EEN STEDELIJKE BRIEFVENBESTELLER IN 'T JAAR 1850
naar tekening van James Thiriar volgens documenten van 't Postmuseum.

DE EERSTE BRIEVENBESTELLERS

In 1836 werd beslist over te gaan tot het inrichten van de landelijke uitreiking. Daartoe zou overgegaan worden tot het aanwerven van landelijke bestellers.

De eerste landelijke besteller welke aangeworven werd te Izegem was Constant Deblauwe die woonde Zwijnsmarktstraat n°1 (Melkmarktstraat). Geboren te Izegem in 1815 was hij mandenmaker en winkelier van beroep. De uitreiking in de landelijke gemeenten geschiedde overanderdag. Als men de uitgestrektheid van de te bestellen gemeenten nagaat zal men geneigd zijn te veronderstellen dat Constant Deblauwe hier voor een onmogelijke taak stond.

Eerst en vooral dient opgemerkt dat slechts overanderdag werd uitgereikt wijl de brievenbesteller over de zes dagen beschikte en dan ook nog over de marktdag voor de uitreiking van de briefwisseling voor moeilijk te bereiken bestemmingen.

Anderzijds in een periode waar 75 % der mensen ongeletterd waren is het vanzelfsprekend dat de uit te reiken briefwisseling wel niet zeer talrijk zal geweest zijn.

Uit een statistiek van 1840 konden wij volgende cijfers putten.

Het gaat om het 3e trimester, dus van 1 juli tot 30 september 1840:

Ontvangsten	: getakseerde zendingen 769 frank
	gefrankeerde zendingen 79 frank.

Uit Izegem verzonden brieven :	gefrankeerde 1984
	dienststukken 694.

Rekening houdend met de hoge frankeerrechten zal het aantal uitgereikte brieven niet veel hoger liggen dan het aantal verzondene.

Het grootste aantal was dan nog voor Izegem zelf bestemd en ofwel op het kantoor afgehaald ofwel door de postmeester uitgereikt in de stad.

Uit bovenstaande cijfers kan men ook nog leren hoezeer de bedrijvigheid van de post is toegenomen als men weet dat het aantal verzonden brieven voor 3 maanden in 1840 nagenoeg overeenstemt met een vijfde van wat ten huidige dagen aan brieven verzonden wordt op één dag voor dezelfde gemeenten. Let wel dat hier slechts over brieven gesproken wordt. Daaruit besluiten dat besteller Deblauwe het diensvolgens gemakkelijk had ware ook wel overdreven. Hij zal zeker dagelijks wel een behoorlijk aantal kilometers af te leggen gehad hebben en alles te voet door alle weer. Trouwens bij die brieven behoorden nog enkele nieuwsbladen waarvan de bestemmingen zeker geen vertraagde bestelling zullen geduld hebben. Of waren de mensen van toen niet zo nieuwsgierig en minder ongedurig, wat dat betreft, dan nu?

In 1841 werd besloten in gans het land de landelijke uitreiking te laten doen en daartoe werd opnieuw een aantal bestellers aangeworven.

Te Izegem krijgt brievenbesteller Deblauwe versterking in de persoon van Petrus Duthoy, dienstknecht bij de familie Van Haverbeke.

EEN EERSTE MOEILIJKE STAP VOORUIT

Onze stadsbesturen schijnen steeds de belangen van de bevolking te hebben behartigd en het prestige van de stad hoog gehouden.

Drie jaar na de oprichting van het uitreikingskantoor tijdens de gemeenteraadszitting van 19.12.1839 werd beslist een schrijven te richten aan de Minister van Openbare Werken onder wiens bevoegdheid de postdiensten ressorteerden met het verzoek het uitreikingskantoor om te vormen in ontvangerij. Onder de voornaamste rechtvaardigingen vermeldt het schrijven de belangrijke linnenhandel in stad en omgeving en de moeilijkheid om geldverzendingen te doen of te ontvangen.

Inderdaad de post gelastte zich met het verzenden van geld.

Dit werd in speciën afgegeven en in een bijzondere omslag of zakje zoals de brieven verzonden. De afgever ontving een bewijs "assignatie" genaamd. De bestemming ontving de omslag of het zakje aan het postkantoor, telde de som en gaf ontlasting in een bijzonder boekje.

Deze bewerkingen zowel voor het verzenden als afhalen konden alleen in een ontvangerij geschieden. Voor Izegem was het aangewezen kantoor Kortrijk zodat zij voor de handelaars van Izegem kostelijke en tijdrovende verplaatsingen met zich brachten.

Dit eerste schrijven bleef vermoedelijk onbeantwoord. Want op 24.2.41 herinnert het gemeentebestuur aan zijn schrijven van 1839 er de nadruk op leggend dat de huidige toestand een slechte invloed heeft op de handelsbetrekkingen in een stad met 9 à 10.000 inwoners (hier wordt vermoedelijk de bevolking van het ganse postkanton bedoeld want in 1839 bedroeg de bevolking van de stad slechts 6085 zielen).

Er wordt in dit schrijven meteen op gewezen dat sommige gemeenten dewelke minder belangrijk zijn over een ontvangerij beschikken.

Zo b.v. Harelbeke, Avelgem en Torhout.

Dit keer wordt wel geantwoord en wel tamelijk vlug doch teleurstellend. Op 2 juni 1841 ontvangt het gemeentebestuur een schrijven in antwoord op de brief van 24 februari met de mededeling dat het budget niet over de nodige fondsen beschikt (ook toen al!?) om over te gaan tot de oprichting van nieuwe ontvangerijen, doch dat de Minister voor het dienstjaar 1842 nieuwe fondsen zal aanvragen.

Nadat op 19.9.43 het gemeentebestuur nog eens aangedrongen heeft verwijzend naar de belofte van de Minister laat eindelijk op 31.7.44 de Gouverneur der Provincie West-Vlaanderen namens de Minister weten dat een nieuwe ontvangerij te Izegem zal opgericht worden op 1.8.44 gevolg van het Koninklijk besluit van 10.6.1844.

Als bijlage een kennisgeving aan het publiek (door de openbare omroeper voorgelezen aan de kerkdeur).

De postpakketten zullen verzonden worden als volgt :

voor Roeselare 7 1/2 uur 's morgens en 2 uur 's namiddags
voor Kortrijk 8 uur 's morgens en 5 uur 's avonds.

August Berlamont wordt meteen tot postontvanger benoemd, de eerste voor onze stad.

De omvorming tot ontvangerij had voor gevolg dat thans te Izegem alle bewerkingen konden worden gedaan. De postontvanger kwam niet meer tussen in de uitreiking van de brieven.

Een stadsbesteller werd benoemd, die twee maal per dag de briefwisseling uitreikte in de bebouwde kom van de stad en voor de aankomst en verzending der postpakketten instond.

De eerste stadsbesteller was Petrus Duthoy. Als nieuw landelijk besteller werd Lievin Crommelynck aangeworven. Laatstgenoemde was knecht bij de broer van de postontvanger François Berlamont en kwam voordien reeds tussen voor de vervanging van de bestellers.

Intussen neemt het brievenverkeer meer uitbreiding.

In 1845 bezigt de paardenpost 126 relais, 316 postiljons, 83 plaatsvervangers, 60 trekpaarden en 154 rijpaarden.

De aanleg en het in gebruiknemen van de spoorwegen zal echter geleidelijk de verdwijning van de paardenpost met zich brengen.

De spoorweg Brugge-Kortrijk werd op 9.5.1847 officieel ingehuldigd.

In 1842 had de post reeds de dienst der abonnementen op nieuwsbladen overgenomen.

Tot dan toe werden door de postontvangers voor eigen rekening abonnementen op vier nieuwsbladen aangenomen.

De overname door de post van deze dienst had meteen voor gevolg dat thans abonnementen op alle verschijnende bladen konden genomen worden.

In 1847 kunnen de brieven aangetekend verzonden worden.

DE POSTZEGEL DOET ZIJN INTREDE

De grootste hervorming in het postwezen doet zich voor wanneer in 1849 de eerste drie postzegels (10, 20 en 40 centiem) uitgegeven worden.

Waar voordien de bestemming over het algemeen de taks betaalde, zou van nu af de afzender bij middel van postzegels de briefwisseling frankeren. De ingewikkelde boekhouding werd afgeschaft en de inschrijving op naam verdwijnt volledig.

Nieuwe tarieven werden invoege gebracht :

10 centiem tot 10 gram tot	30 km
20 centiem tot 10 gram boven de	30 km
20 centiem tot 20 gram tot	30 km
40 centiem tot 20 gram boven de	30 km
Boven de 20 gram 2 port per	40 gram.

Meteen werden in de bijzondere lokaliteiten brievenbussen geplaatst en neemt het plaatsen van brievenbussen aan de woningen een snelle uitbreiding. De hervorming in de boekhouding van de post heeft voor gevolg dat bij het verstrijken van het jaar de boekhouding afgesloten wordt en een proces verbaal opgemaakt.

Met het opmaken van dit proces verbaal wordt de burgemeester belast. Deze werkwijze wordt volgehouden tot 1853, wanneer ingevolge een hervorming in de boekhouding van het bestuur van de tussenkomst van de burgemeester wordt afgezien.

Uit die processen verbaal putten wij enkel voor zichzelf sprekende gegevens:

Op 31.12.49 had de postontvanger 193.09 fr in kas

Het in kas was als volgt samengesteld :

speciën 19.72 fr

Kwijtbrieven in portefeuille :

Wedde van december voor de postontvanger	71.14 fr
Wedde van december voor besteller Deblauwe	43.43 fr
Wedde van december voor besteller Duthoy	40.10 fr
Staat 36	00.80 fr
Uit te reiken brieven twee	00.60 fr
Onbestelbare stukken	17.30 fr

De ontvangsten voor de jaren 1849 tot 1852 bedroegen respectievelijk 4.161,52 fr., 6.210,08 fr., 6.563,61 fr. en 6.830,62 fr.

Het groot verschil tussen 1849 en de volgende jaren spruit voort uit het opnemen in de boekhouding van de sommen ontvangen ingevolge de in 1850 opgerichte dienst van de postwissels, welke een einde maakte aan het oude stelsel van opzenden van geld in specien.

De gelden voortkomende van de abonnementen op nieuwsbladen (eindejaarsvernieuwing) werd echter niet in de boekhouding opgenomen. Zij werden in de processen verbaal afzonderlijk gerechtvaardigd en bedroegen voor de jaren 1849 tot -52 respectievelijk 240 fr., 258,23 fr., 308,55 fr. en 230,75 fr.

De overschotten op de ontvangsten werden gestort bij de agent van de Société Générale voor rekening van het postbeheer (deze instelling werd opgericht door toedoen van Willem I tijdens het hollands bewind).

Wanneer men de cijfers van 1840 echter vergelijkt met deze van 1849 stelt men echter een gevoelige toename van de briefwisseling vast ook te Izegem en omliggende. Dit blijkt ten andere uit een schrijven van het gemeentebestuur in datum van 6.9.1850 aan de Minister van Openbare Werken.

Daarin wordt gevraagd een hulpbesteller te willen aanwerven voor de stadsuitreiking daar de enige stadsbesteller niet meer behoorlijk zijn werk kan doen ingevolge de toename van de briefwisseling en door het feit dat hij herhaaldelijk (tot negen maal per dag) de postpakketten moet afhalen of opdragen aan trein en dilligentie.

In dit schrijven wordt de kandidatuur voorgedragen van Wallays Henri wiens vader gelast was met het vervoer der postpakketten naar de statie. Einde 1850 gaat besteller Duthoy Petrus naar Kuurne waar zopas een uitreikingsdienst ingericht werd. Hij wordt alhier vervangen door brievenbesteller Verghote Jos. uit Ieper.

Naar aanleiding van het schrijven van het gemeentebestuur wordt Wallays Henri als versterking aangeworven deels voor de stadsdienst deels voor ontlasting van de landelijke diensten.

In 1851 zijn er aldus vier brievenbestellers. Het zijn Deblauwe, Crommelynck, Verghote en Wallays.

Nog datzelfde jaar gaat Verghote naar Avelgem en wordt alhier vervangen door Henri Biebuyck.

In 1852 een nieuwe tussenkomst van het gemeentebestuur.

In een schrijven van 1 november 1852 wordt de aandacht van de minister gevestigd op het feit dat de verbinding voor de postpakketten en voor de reizigers zeer slecht was.

Op 15 maart 1853 antwoordt de Minister dat, om te gemoet te komen aan de wensen van het gemeentebestuur en de bevolking, hij voorgeschreven heeft een nieuwe dienst in te leggen vanaf 15 maart af : een dienst met tweespankoets (un service à deux coliers) t. t. z. met vier paarden bespannen, tussen Roeselare en Kortrijk over Izegem.

De postkoets volgde de weg Kortrijkstraat tot de Ast dan de oude Kortrijkstraat tot St. -Catherine en over Heule watermolens naar Kortrijk. De loop van deze dienst die postpakketten en reizigers zal vervoeren is als volgt geregeld:

Vertrek te Roeselare om te Kortrijk aan te komen voor het vertrek van de eerste koetsen (convois) voor Gent, Doornijk, Rijsel en Wervik.

Vertrek te Kortrijk voor Roeselare na aankomst der laatste koetsen uit Gent en Doornijk, en de voorlaatste trein komende van Rijsel.

In 1853 wordt het aantal brievenbestellers op vijf gebracht.

De laatste aanwinst is Vandommele Jan Baptist.

Er zijn thans twee stadsbestellers en drie landelijke bestellers.

EERSTE VERMINDERING VAN HET POSTKANTON

De toename van de briefwisseling heeft tevens voor gevolg dat Ingelmunster in 1858 een eigen uitreikingsdienst krijgt met taksatiebureau Izegem.

Een landelijke besteller voor dat kantoor wordt aangeworven nl. Edouard Verbeke uit Izegem. Besteller Crommelynck vertrekt op 17.5.58 naar Ledegem en wordt alhier vervangen door Jan Mussckoot uit Zomergem die hier reeds enkele maanden als plaatsvervanger dienst deed.

Het aantal bestellers te Izegem ondergaat geen wijziging.

Er worden echter nieuwe kandidaten brievenbestellers aangeworven voor de vervanging van de bestellers.

Het zijn Nollet Henri geboren in 1834 te Izegem en de schoonbroeder van deze laatste, Thyvaert Alois geboren in 1836, beide wonende op de markt. De eerste was kleermaker en de andere mandenmaker van beroep.

In 1858 werd de dienst voor het inkasseren van kwijtbrieven en handels-effecten opgericht. Vroeger werden alleen kwijtbrieven voor abonnementen op nieuwsbladen ingevorderd.

In 1861 worden in drie en zestig relais de paarden afgeschaft, drie en twintig relais en negen en veertig postlijnen worden opgeheven.

Dat was het gevolg van de aanleg van nieuwe spoorwegen, met de toename van het verkeer per spoor, en het inleggen van spoorwegpostkantoren.

Onder de afgeschafte relais vinden wij deze van Ruddervoorde en Pittem, wjl ook de lijn Brugge-Roeselare en Brugge-Kortrijk over laatstgenoemde relais afgeschafte werden.

Deze relais zouden nog lange jaren als uitspanning en logementhuis voor reizigers en voerlui uitgebaat worden maar dan onder privaat beheer. In 1862 werden door de openbare vervoerdiensten gemiddeld dagelijks afgelegd :

Postwagens	5.585 km
Dilligenties en Messageries (onder toezicht van de posterijen)	13.629 km
Reizigerstreinen	8.428 km

In 1863 verlaat Wallays Izegem om zich te Roubaix te vestigen. Hij had 13 jaar dienst. De reden van dit ontslag blijft echter een raadsel: afzetting, vlucht, vrijwillig ontslag?
Op 20.5.1866 wordt postontvanger Berlamont benoemd te Lier. Hij was alhier dertig jaar in dienst van de post.

OP DE SUKKEL MET DE POST

Zijn plaatsvervanger Delabressine Charles geboren te Stockheim (Limburg) in 1839 komt van Laken. Hij vestigt zich met het kantoor in de Gentstraat n°18 (thans beenhouwerij Jer. Christiaens). Het huis bleek weinig geschikt om als woonhuis en postkantoor dienst te doen en er werd naar een geschikter woning uitgezien.

Toen eind 1866 een woonhuis in de marktstraat n°45 beschikbaar werd, vroeg postontvanger Delabressine een toelage van 100 fr aan de stad om dit huis te kunnen huren.

Hij motiveerde zijn aanvraag als volgt : Het is beter de post terug in het centrum van de stad te brengen. De huizen in Izegem zijn zeldzaam en de huurprijzen groot. Er wordt 475 fr gevraagd per jaar voor het voorgestelde huis in de marktstraat. Postontvanger Delabressine maakt tevens van de gelegenheid gebruik om te protesteren omdat men hem 15 fr abonnement (gemeentebelasting) heeft doen betalen voor 1866.

"Ni moi-même ni ma femme sont fortunés et nous devons vivre de notre petit traitement" schrijft hij.

Het gemeentebestuur gaat op de vraag niet in en de postontvanger dringt niet aan maar vraagt en bekomt zijn overplaatsing naar Herentals alwaar hij op 15 maart 1867 benoemd wordt.

Zijn opvolger die uit gans ander hout schijnt gesneden is Alfons Dupont geboren te Retie (Antwerpen) in 1835. Hij komt van Hasselt en betreft het huis n°45 in de Marktstraat waarover zijn voorganger het had. Veertien dagen na zijn aankomst vraagt hij op zijn beurt een toelage van 75 fr., tussenkomst in de huur. "De sorte que je paie moi-même encore 400 fr.", schrijft hij.



Cliché « Ten Mandere »

DE HALLEPOORT TE BRUSSEL IN 1825

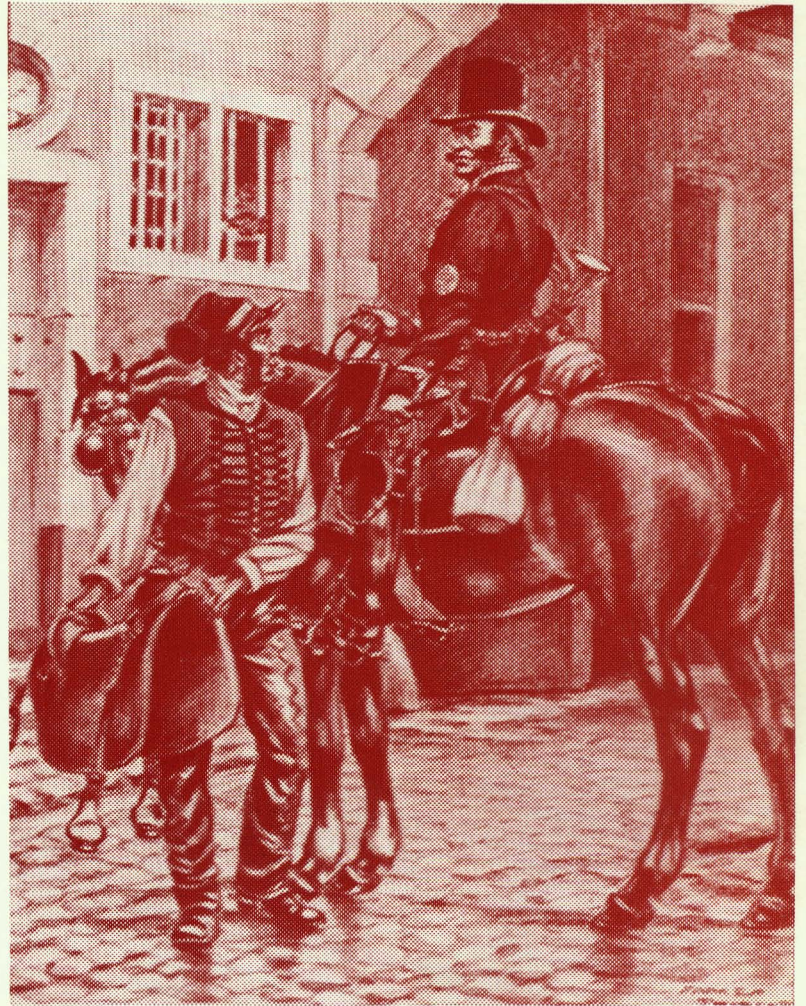


AANKOMST VAN DE POSTWAGEN

Volgens documenten van het prentenkabinet. Tekening van James Thiriar.

DE POSTILJON UIT HET LAND VAN LUIK
(1830-1840) (Postmuseum - Brussel)

Deze afbeelding verscheen op de Belgische postzegel
ter gelegenheid van de dag van de postzegel 1964.



EEN PAARDENPOSTMEESTER UIT DE XIXe EEUW
(Postmuseum - Brussel)

Dat de huurprijs nogal hoog uitviel is niet te verwonderen wanneer men weet dat het hier de eigendom geldt thans bewoond door Dokter Edgard Gasquet, hetwelk voordien bewoond was door de heer Gotschalk, huidvetter. Deze was naar de Krekelstraat verhuisd en het huis werd naderhand aangekocht en verbouwd in zijn huidige trant door de nieuwe eigenaar Jules Van Wtberghe, lijnwaadfabrikant.

Eigenaardig is nochtans dat geen der beide postontvangers gewag maken van de tussenkomst in de huurprijs door de dienst der Posterijen.

In de rekeningen van postontvanger Berlamont, eindejaarsprocesverbaal 1850, vinden wij een uitgave van 16,56 fr voor huur, onderhoud en bureelkosten voor de maand november. Dit laat ons toe te veronderstellen dat postontvanger Berlamont reeds 10 fr per maand vergoeding ontving voor het deel van het huis door de postdiensten gebruikt.

In een schrijven van 4 april liet het gemeentebestuur weten dat zij voor 75 fr zouden tussenkomen voor de periode van 1 mei 1867 tot 1 mei 1868, maar dat het geen verbintenis kon aangaan voor de volgende jaren. Op 14 april 1868 vraagt postontvanger Dupont de verlenging van de toelage. Weinig diplomatisch echter : "Ce n'est pas un cadeau que je demande. Mon caractère et mon opinion politique sont assez connus pour en faire preuve" zo schrijft hij. En verder : "Vele gemeenten getroosten zich grotere offers om een postkantoor te bezitten".

Het antwoord van het gemeentebestuur is dan ook negatief. Geen verdere tussenkomst.

Blijkbaar kon de heer Dupont zonder die tussenkomst van de gemeente zich de luxe niet meer veroorloven en in een brief gedateerd 31.5.1858 vraagt hij aan het gemeentebestuur om de post over te brengen naar de Kastanjedreef (Statiestraat) dicht bij de statie in een eigendom van Josef Ameye-Thyvaert. (Laatstgenoemde was de eerste statiechef te Izegem 1847 - en gehuwd met de zuster van brievenbesteller Thyvaert. In 1855 werd hij statiechef te Tielt.) Het huis had hij verhuurd aan een stationbediende die begin 1868 naar Roubaix was uitgeweken met zijn familie.

Wanneer het gemeentebestuur zijn brief onbeantwoord laat, richt postontvanger Dupont op 4 juni een nieuw verzoek en herinnert aan zijn onbeantwoord gebleven brief, dreigt hij op eigen initiatief te verhuizen zo binnen de 48 uren geen antwoord komt ('n soort ultimatum). Op 6 juni antwoordt het gemeentebestuur, hetwelk vermoedelijk niet goed opschiet met de heer Dupont, dat hij zich tot zijn overheid moet wenden en dat het gemeentebestuur er zich niets van aantrekt. Postontvanger Dupont voert zijn bedreiging uit en brengt het postkantoor over naar de Statiestraat.

Intussen is de postdienst blijven voortgaan en zich uitbreiden. In de steden worden op de bijzonderste wijken postbussen geplaatst. Dit is onze burgervaderen trouwens niet ontgaan en zij zijn er als de kippen bij om in een schrijven van 2.6.1866 aan de minister van Openbare Werken te vragen om te Izegem twee bussen te plaatsen een aan het station en een achter de kerk (aan het huis van Mijnheer Rosseel, brouwer, St. Pieterstraat).

Wanneer op 1.7.1866 de firma Van Wtberghe in een schrijven aan het gemeentebestuur dezelfde vraag formuleert, komt zij te laat en is de burgemeester reeds in het bezit van het antwoord van de minister, nl. dit : "volgens de beslissing onlangs genomen is het niet meer mogelijk meer brievenbussen toe te staan anders dan aan kantoren van 1° en 2° klasse." (Izegem was 5° klasse en Roeselare 4° klasse.)

Nochtans mogen de gemeenten zich op hun eigen kosten brievenbussen van het nieuw model aanschaffen. Het huis Vandenbroucke te Schaarbeek levert die aan de prijs van 140 fr. met enkel kompartiment en 198 fr. met twee kompartimenten, de fundaties en bijhorigheden inbegrepen. (Het betreft hier staande bussen.)

Op 29.5.1868 laat de postontvanger weten dat vanaf 1 juni het publiek geld kan verzenden (internationale postwissels) naar Frankrijk en omgekeerd en vraagt de burgemeester het publiek te willen inlichten. (Opnieuw werk voor de stadsomroeper.) Ook de brieven met aangegeven waarde worden aangenomen en een bijzondere tarief ingesteld voor de zaakpapieren.

In 1867 zijn er 407 postkantoren.

De post neemt meer en meer uitbreiding en er dient aan décentralisatie gedaan.

In 1869 wordt het uitreikingskantoor Ingelmunster ontvangerij 6° klasse en ontlast aldus Izegem van een deel van de boekhouding.

Er zijn vijf bestellers : Deblauwe, Vandommele, Nollet, Thyvaert en Demeyere (uit Brugge).

De uitreiking geschiedt tweemaal per dag in stad en éénmaal in Emelgem, Kachtem, Lendeledede en St. -Eloois-Winkel (natuurlijk de Izegemse buiten inbegrepen).

In 1870 wordt een eenvormig tarief ingevoerd voor gans het koninkrijk. Het tarief volgens afstand heeft afgedaan en meteen doet de briefkaart of postkaart haar intrede in de post.

De tarieven voor de brieven worden : 10 cm. per 10 gram.

Voor de postkaart binnen het postkanton 5 cm. en 10 cm. voor het koninkrijk (vanaf 1871 wordt dit 5 cm. voor gans het koninkrijk).

Meteen wordt in 1870 de dienst van de Spaarkas ingericht. In 1880 - dus na 10 jaren - werden te Izegem 500 spaarboekjes uitgereikt.

In 1890 waren er reeds 1700 boekjes afgeleverd en in 1900 waren het er 3.400. Heden zijn er een tienduizend aktieve spaarboekjes.

Er was hier te Izegem behalve de post nog een agentschap van de spaarkas in de Gilde. Dit werd enkele jaren na de eerste wereldoorlog overgeheveld naar de post.

Laat ons nu even terugkeren naar de gebouwenhistorie.

Begin 1870 laat postontvanger Dupont aan het gemeentebestuur weten dat hij op 1 februari het huis in de Statiestraat moet verlaten en hij zinnens is te verhuizen met de post naar de Brugstraat in het huis voorheen bewoond door Gustaaf Paret (het huis waar thans de kinderen Lefevere wonen).

Dit wordt medegedeeld tijdens de gemeenteraadszitting van 17.1.1870. De raad gaat daarmee niet akkoord en zoekt mede. Het huis gestaan in de Kerkstraat en bewoond door Seynaeve-Maes is volgens het advies van de postontvanger geheel gepast, maar de bewoner van het huis kan het niet tijdig ledig maken, eischt de som van 200 frank en de stad zou daarenboven de herstellingswerken aan het huis op 50 frank geraamd moeten afdragen.

Dertig jaar lang was de post in het huis Berlamont in de Marktstraat gevestigd geweest. Sedert laatstgenoemde in 1866 naar Lier vertrok, dus in vier jaar tijd, was de post in drie verschillende lokalen gevestigd en zou nu opnieuw verlegd worden.

Dat noch het publiek, noch het gemeentebestuur, noch de post zelf met zulke toestand tevreden was spreekt vanzelf. Daar moest een einde aan komen.

DE POST KRIJGT VASTE ZETEL

Het gemeentebestuur besluit het huis bewoond door Bruno Clement en toebehorende aan het armbestuur te kopen en met de gouverneur overeen te komen om er een postbureel volgens een gegeven plan te bouwen en geeft opdracht aan het schepencollege om voor een voorlopig postbureel te zorgen hetzij in de Kerkstraat hetzij elders.

Tijdens de zitting van 29 januari wordt deze kennis gegeven van het akkoord van het armbestuur om het huis te verkopen voor de som van 5.000 fr., waarmee de gemeenteraad zich akkoord verklaart.

Het huis waarvan sprake is het huis n°3 van de Nieuwstraat (thans Clarysse). Bruno Clement was stadsomroeper. Het huis werd afgebroken en nieuwgebouwd.

Er werd dus voor een voorlopig kantoor gezorgd. In geen geval mocht de post naar de Brugstraat verlegd worden. Het huis in de Kerkstraat werd het ook niet. De post werd voorlopig gevestigd in de Nieuwstraat in een afhankelijkheid van het café Royal.

Uit het verslag van de gemeenteraadszitting van 16 maart 1870 citeren wij letterlijk : "Overwegend dat het postbureel sedert enige jaren verscheidene maal verplaatst, den eene keer gelegen is in het midden der stad en den anderen al den eenen of den anderen kant ten einden de stad en dat, zonder de belofte van zelf een te bouwen en op stads-kosten eenen provisoiren bureau te verschaffen, het postbureel opnieuw te midden de Brugstraat geplaatst zou zijn geweest, alwaar den toegang voor verre het meeste gedeelte der inwoners der stad voor het passeren en dikwijls blijven staan der treins van den ijzeren spoorweg geheel gevaarlijk is of ten minste geheel moeilijk en dat de interessen van het algemeen vragen dat den bureau in het midden der stad geplaatst blijve."

Er wordt niet getalmd, de koop gesloten, plannen opgemaakt en het geheel in aanbesteding gegeven.

In zijn zitting van 16 november 1870 onder het voorzitterschap van burgemeester Lefevre wordt de aanbesteding goedgekeurd.

Volgende prijsopgaven werden gedaan :

Isidoor Mulier en C. Vanhaverbeke	6.750,00 fr
Louis Dantois en Jacques Alleman	6.875,00 fr
Jean Opsomer en V. Ronse	6.897,57 fr
Hoet Gebroeders en Bouckaert-Clarysse	6.999,93 fr
F. Verhelle en Parisse-Goemare	6.999,00 fr
Jean Buysse en P. Verstraete	7.389,00 fr.

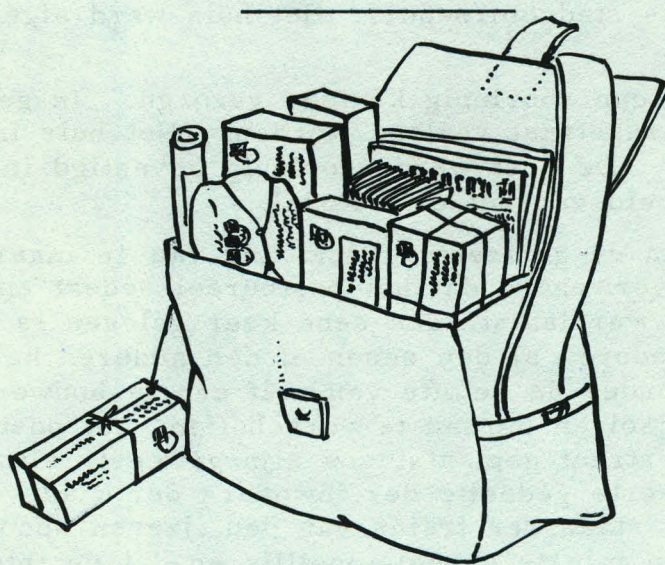
Het werk werd toegewezen aan de laagstbiedende Isidoor Mulier en C. Vanhaverbeke.

Op 28 december 1870 te 3 1/2 uur 's morgens overleed burgemeester Lefevre in zijn woning in de Nieuwstraat.

Hij was burgemeester sedert 1839.

De werken vloten blijkbaar goed en op 31 augustus 1871 laat het gemeentebestuur aan de Directeur Generaal van de Posterijen weten dat het huis mag in gebruik genomen worden vanaf 1 oktober 1871, hetzij elf maand na de goedkeuring van de aanbesteding.

Het voorlopig kantoor verhuist dan naar een definitief lokaal.



NIEUWE START IN EIGEN HUIS

Had postontvanger Dupont veel miserie gekend met de huizengeschiedenis nu kon hij als eerste zijn intrek nemen in het nieuwe ruime en aan de dienst aangepaste lokaal.

Lang zou hij er echter niet meer van genieten. Einde augustus 1873 verlaat postontvanger Dupont Izegem en wordt hij postontvanger te Pâturages. Hij wordt vervangen door de heer Emiel Auguste Nevejan.

Postontvanger Nevejan geboren te Elverdinge in 1843 is jongman en was voordien bediende te Ieper. Zijn zuster Hortense is met hem medegekomen om het huishouden waar te nemen en tevens als hulp voor de post.

Wanneer in 1875 postontvanger Nevejan alhier in het huwelijk treedt met Ernestine Lahousse, keert zijn zuster terug naar Elverdinge bij haar ouders. De familie Lahousse was een der bijzonderste burgerfamilies te Izegem. Vader Lahousse was koopman in linnen.

Een broeder van Ernestine werd priester en een zuster trouwde met Jules Lafaut, vader van Juffrouw Anna Lafaut.

Ernest Nevejan, zoon van de postontvanger, werd priester gewijd te Brugge en overleed in 1933 als pastoor te Wulpen (bij Veurne).

Keren wij terug naar de post zelf.

In 1873 zijn er zes bestellers nl. Constant Deblauwe, Henri Nollet, Alois Thyvaert en Jean Vandommele van de eerst aangeworven bestellers en Steculorum Louis die in 1873 van Brugge gekomen was in plaats van Demeyere Désiré, die naar Loppem ging, en Vansteenkiste Adolf die van Brussel gekomen was in 1872.

Er waren vier rondes in stad, 's voormiddags te 7 en te 10 uur, 's namiddags te 14 en te 16 uur.

In 1875 beschikten de postdiensten voor gans het land over 486 postkantoren, 4.863 brievenbussen, 144 postwagendiensten en 2.404 bestellers. In hetzelfde jaar worden de onderontvangerijen opgericht.

In 1873 werd Izegem ontvangerij 4e klasse en Roeselare 3e klasse. Ardooie en Ingelmunster, tot dan toe uitreikingskantoor, worden ontvangerijen 6e klasse.

In 1874 werd de Algemene Postvereniging omgevormd tot Wereldpostvereniging en werden sommige eenvormige taksen ingevoerd voor de internationale poststukken, nl. 25 centiem per 15 gr voor de brieven en 10 centiem voor de briefkaart. In 1876 reeds werden deze tarieven herzien en gebracht respectievelijk op 50 centiem en 25 centiem.

Blijkbaar waren de eerst ingevoerde tarieven ontoereikend gebleken.

Nochtans reeds in 1879 werden opnieuw wijzigingen doorgevoerd.

Nu werden twee zones voorzien. De eerste zone behelsde de aanpalende landen, de tweede zone de verder gelegen landen en de tarieven werden gebracht op :

1e zone : 25 ct per 15 gr voor de brieven, 10 ct voor de briefkaart;

2e zone : 40 ct per 15 gr voor de brieven, 15 ct voor de briefkaart.

Datzelfde jaar werden de tarieven voor het binnenland eveneens gewijzigd, nl. 10 ct per 15 gr en 5 ct voor de briefkaart in gans het land.

In 1876 wordt de aanneming tot inkassering van de handelseffecten ingevoerd. In 1878 wordt eenheid gebracht in de dienst der Internationale postwissels en in 1879 wordt de ganse postwetgeving herzien o. a. al de wetten betreffende de paardenpost worden afgeschaft : de post verleent zijn medewerking aan de dienst van de kleine pakken, de verkoop van gezegeld papier en plakzegels en neemt de te accepteren wissels aan.

In 1879 wordt opnieuw een deel van het Izegems Postkantoor afgenomen. Lendeledede wordt onderontvangerij met eigen uitreiking, afhankelijk van Izegem. Wanneer in 1881 postontvanger Nevejan Izegem verlaat om te Ninove postontvanger 3e klasse te worden, heeft hij de sympathie van gans de bevolking gewonnen. Hij was een voorbeeldig ambtenaar.

Het bestellerspersoneel heeft weinig veranderingen ondergaan. Alleen Vansteenkiste werd naar Kortrijk overgeplaatst op zijn verzoek en François Dejan, vader van Alphonse Dejan, was uit Ingelmunster hier aangekomen.

PERIKELEN VAN EEN POSTONTVANGER

En het postkantoor te Izegem kreeg een nieuwe postontvanger in de persoon van Deshayes Alfred, geboren te St. -Niklaas 3.1.40 en gewezen postontvanger te Zelzate. De nieuwe postontvanger zou hier geschiedenis maken. Als een en veertigjarige jonggezel betrok hij de ambtswoning. Wellicht alleen om te overnachten wjl hij zijn maaltijden elders gebruikte. Hij had trouwens niemand om zijn huishouden waar te nemen. Waar vroeger de vrouw van de postontvanger actief medewerkte aan de postverrichtingen, moest thans een bediende opgestuurd worden. De nieuwe postontvanger schijnt in het kantoor geen gemakkelijke geweest te zijn, wjl hij daarbuiten een nogal vrolijk leventje leidde wat uiteindelijk zijn ongeluk zou medebrengen.

Een staaltje van zijn handelwijze ten overstaan van zijn personeel. Een kandidaatbesteller, Henri Dhondt, was een verwoed jager, die de postontvanger zo nu en dan een haasje bezorgde. Dit haasje werd dan in gezelschap van enkele vrienden van de postontvanger in het café "De Arend" in de Roeselarestraat opgepeuzeld.

Tijdens dergelijk avondfestijn kwam Henri Dhondt het café binnen. De postontvanger scheen niet gediend met dit bezoek en wees er de besteller op dat zijn plaats daar niet was.

Er ontspon zich een discussie tijdens dewelke Dhondt in aanwezigheid van de postmeesters vrienden liet opmerken dat het haasje dat zoëven werd opgepeuzeld nog niet betaald was en evenmin dat van de vorige keer. Waarop de besteller aan de deur werd gezet in het café en nog geen maand later ook in de post.

Ook de bestellers Nollet en Thyvaert verlieten tijdens het beheer van postontvanger Deshayes voor onbekende redenen de post, alhoewel beiden meer dan twintig jaar dienst hadden. Nollet en Thyvaert keerden naar hun oorspronkelijk beroep, de ene kleermaker en de andere mandenmaker, terug en vestigden zich beiden in de respectievelijke ouderlijke woningen op de markt.

Edouard Vanoverbeke nam ontslag en ging zich te Rijsel vestigen in 1882. Ook Constant Deblauwe, de eerste besteller ging met pensioen tijdens de periode Deshayes.

Vermoedelijk leefde de postontvanger wat boven zijn stand, wijl hij daarbij zijn dienst wel wat verwaarloosde. Waren er klachten of vermoedens? In elk geval, begin 1886, kwam een inspekteur van uit Brussel de boeken van de postontvanger nazien. Het bleek zulke warboel dat de inspekteur bevel gaf al de boeken op te sturen naar Brussel voor een grondig onderzoek. In aanwezigheid van de bediende en twee bestellers werden de boeken ingepakt door de postontvanger en ingeschreven als aangetekende zending. De zending werd nooit verzonden en kwam dus nooit toe, wat meteen elk spoor van onregelmatigheid deed verdwijnen. Eens de bediende en de bestellers weg, had de postontvanger alles in het vuur verbrand.

Dat het postbestuur wantrouwig was, laat wel geen twijfel. Een streng onderzoek werd ingesteld naar de zogezegde zoekgeraakte zending. Toen de postontvanger voelde dat het wellicht zou mislopen, ging hij midden in de nacht bestellers opzoeken en smeekte hen te willen getuigen dat de zending wel verzonden werd. Wat deze dan ook uit vrees voor de postontvanger deden.

Het beheer hield echter Deshayes in het oog en enkele maanden later kon men hem op heterdaad en de bewijzen in de hand betrappen.

Het heerschap werd tot de laagste klasse verlaagd en overgeplaatst naar Baconfoy Tenneville, een kleine gemeente nabij Bastenaken (10.6.86). Het zou ons niet verwonderen moest het heengaan van de bestellers Thyvaert en Nollet hier niet mede in verband worden gebracht. Waren zij het die uit vrees de valse getuigenis aflegden?

Als nieuwe bestellers waren gekomen de gebroeders François en Rudolf Bourgeois, Constant Callens, Jozef Rousseau en Demuynck Emiel.

De opvolger van Deshayes was Delbeke Ferdinand, geboren te Staden 6.2.51 en voordien postontvanger te Hooglede.

Alle inwendige strubbelingen ten spijt bleef de post ook hier zich stelselmatig uitbreiden.

Nieuwe diensten werden opgericht. Aanneming van verrekenzendingen (1882) inkasseren van interestcoupons (1883), invoering van de postbons, deelneming aan de verrichtingen van de lijfrentekas (1890).

In 1888 werd de postdienst tot afzonderlijk bestuur verheven, na sedert zijn oprichting tot verschillende departementen te hebben behoord.

De telegraafdiensten werd mede door de postdiensten beheerd.

Intussen had ook de telefoon zijn intrede gedaan in het openbaar leven. In 1880 werden verschillende locale maatschappijen gesticht. Te Brussel bestonden drie maatschappijen welke op 14 maart 1881 samensmolten om de N.V. Compagnie Belge du Téléphone te stichten. Verscheidene andere locale netten werden ook elders opgericht welke geleidelijk door Bell Compagnie werden overgenomen, zodat in 1884 alle netten beheerd werden door deze Naamloze Vennootschap.

In 1890 waren er 16 netten met samen 5.733 abonneuten. De duur van deze maatschappij was bepaald voor 30 jaar, doch in 1896 werd het ganse telefoonnet door de Staat overgenomen. Van dat ogenblik af nam de telefoondienst in korte tijd een grote uitbreiding.

In 1895 waren er 44 netten en 9.227 abonneuten, in 1900 : 101 netten met 15.920 aangeslotenen.

Op 15 juni 1896 werd de eerste telefooncentrale in het postkantoor te Izegem in bedrijf gesteld met 16 aangeslotenen.

Tot dus ver waren de abonneuten aan de centrale van Roeselare aangesloten geweest. In 1893 waren het er nog slechts drie, nl. het Gemeentebestuur de Bank Delaere en de firma Jules Vanwtberghe. Deze nieuwe dienst had te Izegem voor gevolg dat een tweede bediende noodzakelijk werd en het kantoor tot de derde klasse werd verheven, doch vooral dat de lokalen waarover beschikt werd ontoereikend geworden waren. - juist 25 jaar na hun ingebruikneming -.

HET POSTHOTEL

In oktober 1896 nam een Inspecteur van het beheer van postkeren contact met de heer Burgemeester. Laatstgenoemde gaf te verstaan dat het gemeentebestuur misschien wel geneigd zou zijn kosteloos een stuk grond ter beschikking te stellen voor het oprichten van een nieuw postgebouw. Volgens de inspecteur zou een oppervlakte van 300 m² nodig zijn, met een voorgevel van 12 meter.

In zijn zitting van 7 november 1896 liet het gemeentebestuur zijn keus vallen op een gedeelte van de gemeenteschool in de Roeselarestraat, op de hoek van de de Pélichystraat. Deze beslissing werd aldus gemotiveerd: "overwegende dat het thans bestaande postbureau te klein geworden is om "te beantwoorden aan al de noodwendigheden van de dienst".

"Overwegende dat er een gedeelte van de gebouwen en de grond van de "gemeenteschool, thans ongebruikt, uiterst wel gelegen is om aldaar een "posthotel op te richten".

De wagen was aan het rollen, en na herhaald heen en weer geschrijf werd er overeengekomen dat een terrein van 13 m bij 25 m zou worden afgestaan en zo spoedig mogelijk tot het opmaken der plans zou overgegaan worden.

Op 8 maart 1897 werd een onderzoek van "de commodo et incommodo" ingesteld. Daar er geen klachten werden ingezonden besloot het gemeentebestuur in zijn zitting van 20 maart 1897 aan het provinciaal bestuur de machtiging te vragen om bedoelde grond te mogen afstaan. In de motivering lezen wij naast de overwegingen hierboven geciteerd in zijn zitting van 7 november 1896 het volgende :

"Overwegende dat ingevolge de schoolwetgeving van 1879 in de gebouwen
 "der gemeenteschool een knechtenschool en een meisjesschool zijn
 "geïnstalleerd geworden, dewelke te samen slechts door een zestigtal
 "leerlingen bijgewoond werden; dat na de wet van 1884 de meisjesschool
 "geschrapt en de andere is behouden geworden als gemengde school
 "dewelke nooit door meer dan een 20-tal leerlingen gevolgd werd.
 "Overwegende dat gedurende het schooljaar 1895-96 het middelmatig
 "getal der kinderen die deze school bijwoonden belopen heeft tot 16;
 "dat het getal leerlingen ingeschreven op 1 oktober voor het schooljaar
 "1896-97 beliep tot 18 en dat het getal nu nog ingeschreven leerlingen
 "slechts belooft tot 15.
 "Overwegende dat de ondervinding leert dat dit getal nog eerder zal
 "verminderen..."

In zijn zitting van 14 mei 1897 keurde de bestendige deputatie de afstand goed. Op 26 juni werd het contract van afstand getekend door de Minister en het Schepencollege (Demeulenaere, Burgemeester, Vandekerckhove J. en Vandenbogaerde Valère, schepenen).

Onmiddellijk werd door de Brusselse architect Van Houcke het plan opgemaakt en reeds op 8 juli door Minister Vandepereboom goedgekeurd. Op 11 januari 1898 had in het postkantoor de aanbesteding plaats. Het bestek bedroeg 45.100 fr 45.

Volgende prijsopgaven werden ingediend :

Vercauteren Jules	Izegem	41.970 fr
Spriet-Devoldere	Izegem	42.140 fr
Mullie Isidoor & Verstraete	Izegem/Rumbeke	43.980 fr
Deschuttere L.	Moeskroen	44.200 fr 45
Combes Alfons & Buysse Henri	Izegem	44.280 fr
Godderis J.	Ieper	44.930 fr
Th. Roose-Dalle	Ieper	45.500 fr
Wallaert-Pil	Ieper	45.700 fr
A. Angillis	Ieper	45.999 fr
Lapeire Georges	Izegem	46.500 fr
Mahieu E.	Emelgem	47.355 fr
Demeyere Jules	Gent	48.800 fr
Scheldeman-Debusschere	Izegem	49.828 fr 08.

Op 1 februari 1898 wordt Jules Vercauteren aannemer verklaard. Begin 1899 konden de postdiensten reeds de nieuwe lokalen in gebruik nemen. Het personeel bestond uit de postontvanger Fernand Delbeke, de bedienden Depoortere Romain en Lacante Alfons.

De bestellers : De Jan François
Bourgeois François en Rudolf
Callens Constant
Rousseau Joseph en Edouard.

Het oude postkantoor werd op 8 februari 1899 verhuurd aan de heer Laurent Clarysse-Dejonghe tegen 425 F per jaar en dan in 1904 aan de huurder verkocht voor de prijs van 12.000 F.

Het nieuw postgebouw was indrukwekkend en natuurlijk aanvankelijk veel te groot, dus berekend voor uitbreiding van de dienst en om zeker te volstaan voor de eerstvolgende honderd jaar, zoals de mensen toen dachten.

IN HET NIEUW TEHUIS

Inderdaad, de uitbreiding ging verder. De gemakkelijker verplaatsing dank zij de spoorweg en buurtspoorwegen activeerden in ruime mate de handel en nijverheid, alsmede de onderlinge betrekkingen, wat gunstig de evolutie van de postdiensten in de hand werkte. Vooral de winketbewerkingen werden talrijker ten gevolge van de uitbreiding van de financiële diensten.

In 1902 kwam een derde bediende het personeel versterken. Het waren Mathey Jean en Verhelle Jules. Laatstgenoemde in vervanging van Lacante die naar Elsene was vertrokken, wyl Lemiere Adhemar als waarnemer aan het kantoor werd gehecht.

Aanvankelijk was het nieuwe lokaal verlicht met petroleumlampen (lampes belges). In 1902 was de elektriciteitscentrale te Izegem in werking getreden. In 1904 werd in het postkantoor de elektrische leiding gelegd : zij bestond uit acht lampen van 16 bougies van 280 volt.

De aansluiting op het net door de stadselektriciteit kostte aan het Beheer 65 F en het speciaal tarief voor de openbare besturen bedroeg 5 centiem per 100 watt (50 ct de kw).

In 1919 werd de prijs op 70 centiem gebracht, wat protest uitlokte vanwege het Beheer hetwelke er zich op beriep dat het contract slechts einde 1922 verviel.

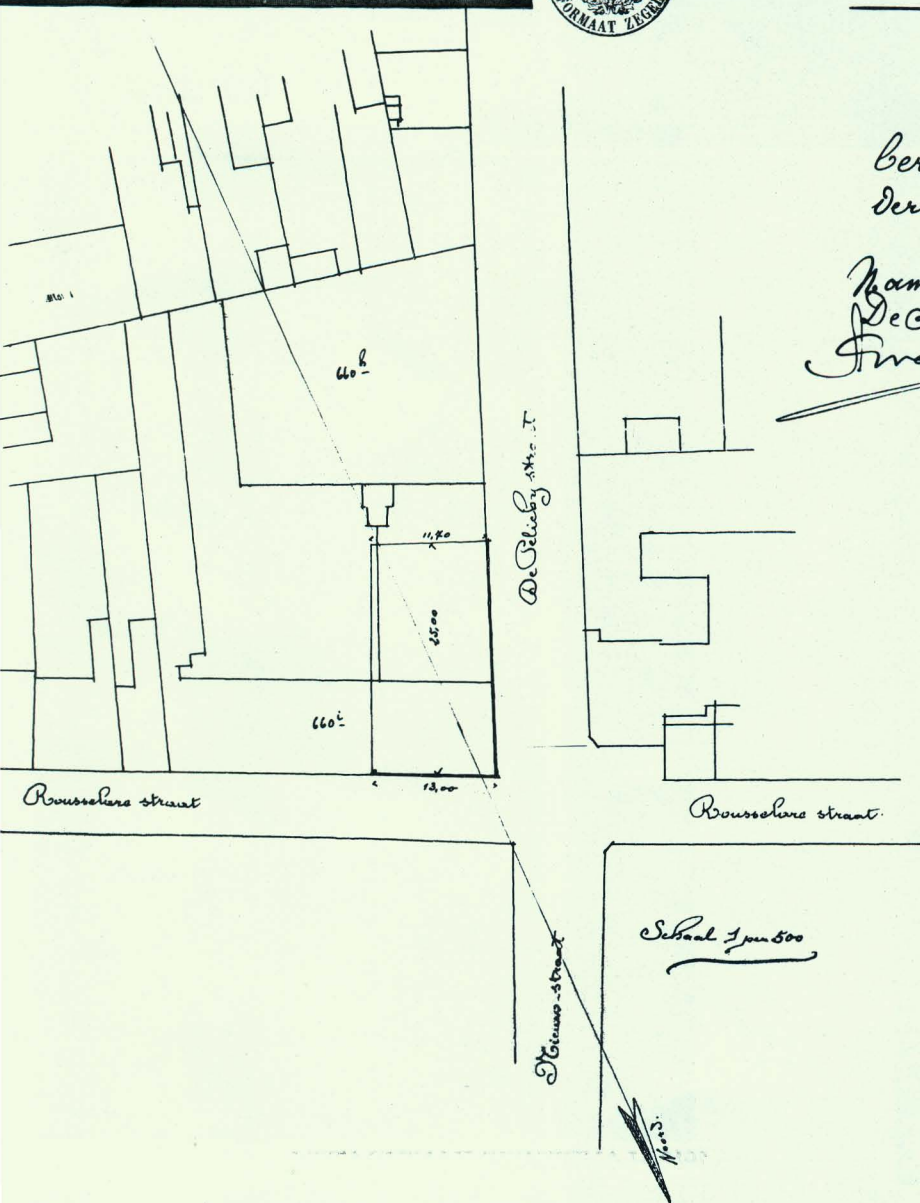
Wellicht zullen sommigen de toen aangebrachte acht 16 bougies-lampen voor zulk een gebouw belachelijk vinden, vooral nu in de tijd van de neon-verlichting. Nochtans was dat een enorme verbetering vergeleken met die oude petroleum-lampen.

Zoals hoger gezegd, namen de postdiensten stelselmatig uitbreiding.

HET NIEUW POSTGEBOUW



Uittrek uit het kadastraal plan
der stad Iseghem. Sectie A.



Gekien om gevoegd te worden bij de
beraadslaging van den gemeenteraad
der stad Iseghem van den 20 Maart 1897

Namens de Raad: De Burgemeester Voorzitter
De Secretaris
Inverbeent



Approuvé:
Le Ministre des Travaux publics,
Postes et Télégraphes,

[Signature]

Enregistré à Bruxelles le 10 juillet 1897
Volume 16 folio 577: case 8; recte gratis
- Contines - au rôle des renvoi
gratis. Le receveur
Broyer



BRIEVENBESTELLERS ± 1900
van links naar rechts :

STAANDE :

JULIEN VENS

ALBERT VANDOMMELE

ZITTEND :

CONSTANT CALLENS

RUDOLF BOURGEOIS

EDUARD ROUSSEAU



1960 - POSTKANTOOR



1910 - LANDELIJKE KANDIDATEN.

HENRI VANDENDRIESSCHE (deed St.-Eloois-Winkel Noord)
JEAN VANDROMME (deed St.-Eloois-Winkel Zuid).

In 1909 werd het brieven-tarief opnieuw verlaagd.
Ziehier enkele nieuwe tarieven :

gewone brieven	10 centiem per 20 gram
postkaarten	5 centiem
nieuwsbladen	1 centiem
boeken en periodieken	1 centiem per nummer en per 75 gram 2 centiem per 50 gr meer
drukwerken onder open omslag stalen	5 centiem per zending 5 centiem tot 100gr, 10 ct tot 200 gram 15 ct van 200 tot 350 gr (hoogste gewicht)
aantekening	25 ct + gewoon port
spoedbestelling	25 ct + gewoon port.

Voor het buitenland was het brievenport 25 centiem tot 20 gr en 15 centiem per 20 gram meer. Postkaart 10 centiem.

De dienst der Spaarkas nam uitbreiding. Op 1 januari 1870 ingericht in de postkantoren, waren in 1900 reeds 3.500 boekjes uitgegeven, in 1910 waren het er 5.000.

In 1913 werd de Postcheckdienst opgericht; ongelukkiglijk zou de oorlog 1914-18 de uitbreiding van deze dienst remmen.

Wanneer de post in 1914 ingevolge de bezetting zijn diensten schorst, was er te Izegem nog geen enkel aangeslotene bij de Postcheckdienst.

Intussen was er te St.-Eloois-Winkel een onder-ontvangerij opgericht op 23 april 1912 en aan de nieuwe ontvangerij Wevelgem gehecht.

De Izegemse brievenbesteller Rousseaux Edouard gaat meteen over naar de nieuwe onder-ontvangerij.

En zo komen wij opnieuw bij het personeel terecht. Postontvanger Delbeke Fernand verliet op 18 augustus 1911 Izegem naar Gent-Rabot.

Hij was gedurende vijftien jaar te Izegem. Daar de kinderen Delbeke hier school gelopen hadden, liet deze familie alhier veel vrienden na.

Op 8 september 1911 werd hij vervangen door postontvanger Frans Schoupe, geboren te St.Jans-Molenbeek in 1857 en komende van Borgerhout.

Meteen werd het kantoor tot de tweede klasse verheven. Een zoon van de postontvanger was meester-kleermaker en vestigde zich in de Statiestraat.

Postontvanger Schoupe overleed te Izegem op 18 december 1913; zijn opvolger was Bentein Ernest Gustaaf, geboren te Luigne op 21.10.1867

en voorheen postontvanger te Denderleeuw. Bentein kwam hier aan op 22.12.1913, hij was weduwnaar en had een ongehuwde dochter.

Wij mogen aannemen dat sinds 1881, toen postontvanger Deshayes aankwam, steeds een bediende de ontvanger ter zijde stond. Daar het over

't algemeen stagedoenden ofwel jongelingen uit de omgeving waren welke hier ergens op logement waren, en er slechts enkele maanden bleven,

is het moeilijk uit te maken wie dat allemaal waren. Enkelen nochtans zijn hier door een langer verblijf of door hun nauwere betrekkingen met

de bevolking goed bekend gebleven.

Van 1 augustus 1883 tot 22 augustus 1884 hadden wij een zekere Malfaison Alfons uit Oostende. Hij logeerde bij Henri Sintobin-Lezy in de Brugstraat 9 (vader van wijlen Burgemeester Sintobin). In 1893 komt dan Romain Depoortere uit Esen (Diksmuide). Deze huwde in 1896 Thibau Cecilia uit Izegem en woonde Koornmarkt 21. Depoortere was een goed muzikant, hij was medestichter en dirigent van de muziekmaatschappij "De Peter Benoitkring" in de volksmond "Paul Decoens muziek" genaamd. Het was onder zijn leiding dat deze muziekmaatschappij in 1902 te Parijs een gouden medaille won. In 1906 werd hij postontvanger te Roesbrugge-Haringe en later te Waregem, alwaar hij gepensionneerd werd. In 1896 kwam als tweede bediende Alfons Lacante; hij was op logement bij J. Tras op de Koornmarkt. Zijn familie kwam zich te Izegem vestigen. In 1899 vertrok ook hij naar Elsene en nadien naar Diksmuide. Tijdens zijn verblijf alhier had hij kennis gemaakt met de familie Justin Driessens en in het bijzonder met de dochter Blanche, met wie hij in 1903 in het huwelijk trad. Dan krijgen wij Mathey Jean die hier op 24 maart 1902 toekomt en afkomstig is uit Bonnert een dorp gelegen nabij Aarlen in Luxemburg, een Waal dus.

Hier moet ik er de aandacht op vestigen dat tot 1921 de officiële taal in de post het Frans was en het niet zelden voorkwam dat Nederlandsonkundige bedienden of postontvangers in het Vlaamse landgedeelte terecht kwamen. Zo kende Mathey haast geen woord Nederlands wanneer hij hier toekwam. Dat dit soms tot luimige incidenten aanleiding gaf, wanneer hij met de winkeldienst werd belast, hoeft wel geen betoog. Vooral als men dan "kopkes" bestelde (zo werden de postzegels in de volksmond genoemd), of van "dikke" (10 centiem) of "kluiten" (5 centiem) sprak. Mathey verliet de 14 mei 1905 Izegem voor St.-Joost-Ten-Node. Een zeer goed gekend figuur te Izegem was Adhemar Lemiere, schoonbroer van Alfons De Jan. De Lemiere's zijn Izegemnaars en Adhemar was in 1898 in de post gekomen en in Waasten tewerkgesteld. In april 1902 wordt hij naar Izegem overgeplaatst en zou hier blijven tot in 1920. Wanneer hij naar Oudenburg gaat als postontvanger om dan later postontvanger te Langemark te worden alwaar hij gepensioneerd werd.

Een ander Izegemnaar was Jules Verhelle. De Verhelle's schoenmakers van beroep, woonden in de Kasteelstraat nabij de kasteelpoort. Jules was als militiaan van de klasse 1898 naar het leger getrokken en kwam als sergeant terug na vijf jaar dienst. Dan kwam hij in 1903 te Izegem in de post, om in 1907 naar Kortrijk te worden overgeplaatst. Hij werd in 1943 gepensioneerd als postontvanger te Ingelmunster; hij overleed in 1966 te Oostende (86 jaar oud). Dan hebben wij nog Jules Neirinck en Louis Verhaeghe (1905) dewelke een min of meer lange periode dienst deden, alsook Oscar Tavernier (1912), Pascal Odeyn (1913) welke we later nog terug zullen vinden en Van Waas R. (1905) in 1913 naar Brugge overgeplaatst.

Ook willen wij nog vermelden Leon Janssens die in 1910 hier aankwam, en na de oorlog postontvanger werd te Kortemark. Hij was de schoonvader van Noël Sintobin uit de Roeselarestraat.

Wanneer de oorlog 1914-18 uitbreekt hebben wij volgend personeel :

Postontvanger	Bentein Ernest
Bedienden	Lemiere Adhemar
	Janssens Leon
	Tavernier Oscar
In algemene dienst	Odeyn Pascal
Bestellers	De Jan François
	Rousseau Joseph
	Bourgeois François
	Pattyn Henri
	Corteville Jules
	Vanfleteren Jozef
	Vens Julien
	Oosterlynck Alfons
	Vanbelle Camiel
	Cyriel Lagae.

Misschien zal het sommigen interesseren enkele wedden te kennen van het personeel vóór 1914.

De onderstaande cijfers gelden voor het jaar 1906 (Jaarboek van het Ministerie van Y.P.T.T.).

De Jan François had een jaarwedde van	1400 F	(26 jaar dienst)
Bourgeois Rudolf stadsbesteller	1200 F	(20 jaar dienst)
Bourgeois François stadsbesteller	1100 F	(18 jaar dienst)
Rousseau Joseph stadsbesteller	1200 F	(19 jaar dienst)
Callens Constant, landelijk besteller	1000 F	(18 jaar dienst)

De wedden der stadsbestellers lagen gemiddels 100 F per jaar hoger dan deze van de landelijke bestellers.

Na de oorlog 1914-18 werd dit onderscheid afgeschaft.

(vervolgt).

VIER JAAR ONDERBREKING

De inval der Duitse troepen begin augustus 1914 gaf aanleiding tot de eerste wereldoorlog welke vier jaar zou duren en de postdiensten nagenoeg volledig stil leggen.

Verschillende personeelsleden werden onder de wapens geroepen.

Voor de bedienden : Pascal Odeyn

De bestellers : Henri Pattijn en Alfons Oosterlijnck.

De plaatsvervangende bestellers : Jean Vandromme en Henri Vandendriessche.

De krijgsverrichtingen en het geleidelijk oprukken der Duitse legers hadden voor gevolg een sterk teruglopen der postverrichtingen; wanneer dan begin oktober 1914 ook Izegem werd bezet, werden de diensten volledig stilgelegd. Vooraf waren alle gelden en postwaarden in veiligheid gebracht zodat wanneer de bezettende militaire overheid het postkantoor kwam overnemen de postmeester met een gerust gemoed de sleutels der ledige brandkast kon overhandigen.

Het postkantoor werd door de diensten van de Duitse veldpost bezet en de militaire postmeester nam zijn intrek bij de postmeester die de Ambtswoning mocht blijven gebruiken.

Een deel van het werkloos geworden personeel stelde zich ten dienste van het "Hulp- en Voedingscomiteit".

Einde 1915, wanneer bleek dat de oorlogsverrichtingen zich dermate ontwikkelden dat een langdurige bezetting te verwachten was, richtten de bezetters opnieuw de brievenpost voor de burgerlijke bevolking in.

De brieven moesten open aan het postkantoor afgegeven worden en gefrankeerd met Duitse postzegels waarop een overdruk was aangebracht met de melding "Belgiën".

Elke dag moesten de bestellers Dejan en Bourgeois zich aanbieden op het Postkantoor om de voor de burgerbevolking aangekomen briefwisseling uit te reiken. Deze gecensureerde briefwisseling had vooral in Izegem, in de Frontstreek gelegen, weinig succes zodat de bestellers dikwijls onverrichterzake naar huis konden terug keren.

TERUG NAAR NORMALE TIJDEN

In oktober van 1918 kwam de bevrijding en naarmate een einde werd gemaakt aan de bezetting werden de postdiensten terug in werking gesteld. Van de personeelsleden was met uitzondering van deze onder de wapens, alleen Leon Janssens, in november 1917 uitgeweken naar Destelbergen uit vrees voor de intenser wordende krijgsverrichtingen, niet ter plaatse; zodat hier te Izegem onmiddellijk na de bevrijding kon van wal gestoken worden.

Naderhand kwamen ook geleidelijk de gemobiliseerden terug met uitzondering van Henri Pattijn.

POSTPERSONEEL 1968

Cliché «TEN MANDERE»



DEVAERE RAFAËL - CRAEYNST MAURICE - TERRIJN LUCIEN - DERYCKERE MARCEL - DEBREUCK EUGÈNE
HUYSENTRUYT URBAIN - DECOCK LUCIEN - VANNIEUWENHUYSE LUC - DECOENE WILFRIED - CAPPELE ETIENNE
VANKERCKHOVE EDDY - DEGRYSE MICHEL - CAPPELE RAYMOND - DEBROUWER GERRY - TIMPERMAN ADRIAAN

TACK NOËL - CORNILLIE WILLY - VANWYMELBEKE MARCEL - VERSAVEL GUILLAUME - MAES ROGER

VANBELLE JEROOM - NORMON JOZEF - FOLENS ALBERT - LANNOY GEORGES - DEBLAUWE MARCEL - HOUTHOOFD WILLY - FEYS WILLY - LAGA GEORGES

GEORGE JOZEF - BUYSE HENRI - VAN LOO ROBERT - VANOVERBERGHE ANDRE - DECLERCQ WALTER - DELBEKE HUGO - DEJONCKHEERE PAUL - VERSCHEURE ROGER

POSTPERSONEEL 1911

Cliché «TEN MANDERE»



CYRIEL LAGAE - JULES CORTEVILLE - HENRI PATTYN - CAMIEL VANBELLE

JULIEN VENS - RUDOLF BOURGEOIS - FRANÇOIS DEJAN - JOZEF ROUSSEAU - FRANÇOIS BOURGEOIS

VAN KEYMEULEN - OSCAR TAVENIER - ADHEMAR LEMIERE - CHARLES-FRANÇOIS SCHOUPPE - LEON JANSSENS - ARTHUR VAN WAES
ad interim *vaste bediende* *vaste bediende* *postmeester* *vaste bediende* *ad interim*

Laatstgenoemde had, na het ineensstorten van het Belgisch Leger, gevolg van de val van Antwerpen, van de gelegenheid gebruik gemaakt om zijn familie even te komen groeten. Toen hij des anderendaags zijn eenheid wilde vervoegen stelde hij vast dat deze reeds de verzamelplaats had verlaten en dat de Duitse troepen reeds gans de streek tot aan de Hollandse grens bezet hadden. Terug naar huis gekomen stond hij voor de keus zich als krijgsgevangene bij de Duitsers aan te geven of zich te verstoppen. Hij verkoos het laatste wellicht niet vermoedend dat de oorlog vier jaar zou duren.

De ganse tijd van de bezetting zat hij thuis verborgen.

Niemand zelfs de familie mocht iets vermoeden. Alleen 's nachts verliet hij de schuilplaats. Deze opsluiting en de aanhoudende vrees ontdekt te worden hadden zijn gezondheid dermate ondermijnd, dat hij op 20 november 1918 reeds overleed, pas enkele weken na de bevrijding.

Op 26 november 1919 verliet postmeester BENTEYN onze stad om postmeester te worden te Schaarbeek.

Adhemar LEMIERE werd tijdelijk met het beheer belast en op 27 januari 1920 werd postmeester Alfons WARLOQUIER alhier aangesteld.

Intussen hadden de postdiensten zich volledig genormaliseerd en de gunstige evolutie van handel en nijverheid in stad zorgden voor een stelselmatige uitbreiding van de verhandelingen.

Van gewone brievenpost ontwikkelde zich de post tot een ware financiële instelling.

Adhemar LEMIERE verliet op 24 juni 1920 Izegem om postmeester te worden te Eernegem. Meer dan 20 jaar had hij te Izegem dienst gedaan.

In 1922 kwam dan de nieuwe wet op het gebruik der talen in de Administratie. Tot dan toe was de officiële taal voor gans het land het Frans; van nu af moest alle briefwisseling voor het Vlaamse taalgebied in het Vlaams geschieden.

Aanvankelijk bracht dit wel enige verwikkeling mede. Alle postmeesters en bedienden hadden een franstalig onderwijs genoten en waren ingeburgerd in een verfranste Administratie zodat het zelfs voor de zuiverste Vlamingen bij de aanvang niet van een leien dakje liep en de woordenboeken herhaaldelijk werden geraadpleegd.

Erger was het nog voor de halve en hele Walen welke de leiding hadden van sommige diensten. De gewestelijke Directeur te Brugge en de Postmeester van Kortrijk waren volbloed Walen en kenden slechts een tiental woorden Vlaams.

Ook postmeester Warloquier was een halve Waal en had de grootste tijd van zijn dienst in de Algemene Directie in Brussel doorgebracht.

Het spreekt dientengevolge vanzelf dat herhaaldelijk beroep gedaan werd op de bedienden voor alles wat briefwisseling betrof en dat zelfs nu en dan geconfereerd werd onder de bedienden om de passende zin te vormen. Wanneer in 1922 de fiskale zegels en de faktuurtaks ingevoerd worden zijn het de postdiensten die er de verkoop van verzekeren.

Een hele omwenteling bracht het invoeren van de achturen wet. Tot dan toe was de achturedag wel theoretisch in voege in de postdiensten maar praktisch werd daar zo nauw niet naar gekeken. Het gevolg was een herziening van de diensten en compensatie vergoeding voor de gepresteerde overuren; gevolg : uitbreiding van het personeel. Om dit zo veel mogelijk tegen te gaan, werden sommige diensten afgeschaft of ingekort. Zo werd het aantal uitreikingen eerst op vier in plaats van vijf gebracht om later zelfs tot drie te worden herleid. De openingsuren van de winketten ondergingen ook wijzigingen : zo werden zij gesloten te 17 uur 's avonds waar tot dan toe een winket open bleef tot 18 uur. Ook 's middags werd de winketdienst geschorst tussen 12.30 uur en 14 uur; voordien was een winket open gedurende de middag pauze.

In 1925 werd de nieuwe pensioenwet gestemd en de verkoop van pensioenzegels en pensioenkaarten werd aan de post opgedragen. Voortaan zou nagenoeg geen enkele sociale wetgeving ingevoerd worden zonder dat een of ander aan de post ter uitvoering werd toevertrouwd. Een zekere welstand onder de werkende klasse, gevolg van de gunstige conjunctuur, en het invoeren van het schoolsparen hadden meteen een gevoelige uitbreiding van de diensten van de Spaarkas voor gevolg; het aantal in de post ingeschreven spaarboekjes steeg van 3400 in 1900 tot meer dan 10.000 in 1926.

Dit alles had voor gevolg personeelsuitbreiding. Het kader van het bestellerspersoneel diende voortdurend aangepast wijl voor de bedienden een eerst aanwezig onder rekenplichtige werd toegevoegd.

Emiel DELHAYE uit Ingelmunster werd de eerste titularis. Toen dit ambt tot de rang van onder-bureelhoofd werd omvormd, kwam Leopold DELEU uit Esen tot dan waarnemend postontvanger te Diksmuide, dit ambt waarnemen.

Leopold DELEU zou alhier slechts enkele maanden verblijven en postmeester worden eerst te Wenduine; daarna te Ieper en vervolgens te Leuven waar hij overleed in 1945.

EEN GOED POSTMEESTER GAAT HEEN

Op 18/10/1928 werd postmeester WARLOQUIER op rust gesteld. Wellicht heeft geen enkel postontvanger ooit zoveel goede herinneringen nagelaten als Alfons WARLOQUIER; zowel bij het personeel als bij de talrijke vrienden die hij zich hier in stad had weten te maken.

Om zo te zeggen opgevoed in de Hoofdbesturen had hij weinig kennis van de uitvoerende diensten wat hem van begin af wel enigszins afhankelijk stelde van zijn bedienden.

Hij was echter goed voor zijn personeel en gebruikte vaak zijn scherpe pen om zijn personeel te verdedigen of om bij het jaarlijks rapport dat voor elk van hen diende opgesteld, zijn bedienden op te hemelen. Hij was een volksvriend, zocht overal gezelschap en maakte hier talrijke vrienden onder onze stadsgenoten. Hij was lid van verschillende maatschappijen en slaagde er zelfs eens in zich "Koning" te schieten in de St.-Sebastiaansgilde.

Wanneer hij op Café een zijner bedienden of bestellers ontmoette, ging hij zich in zijn gezelschap zetten ook al waren die soms in familie en het eerste rondje was zeker op zijn kosten.

Thuis echter stond hij wel enigszins onder de pantoffel.

Mevrouw Warloquier kon zich niet goed aanpassen niettegenstaande de talrijke pogingen van de dames van zijn vrienden die haar geregeld uitnodigden doch met weinig sukses.

Het was dan ook met spijt dat postmeester Warloquier naar Nederbrakel vertrok om zijn vrouw genoeg te doen. Hij zou er nooit aarden en overleed nog geen drie jaar later nauwelijks 68 jaar oud.

EN DE POST GAAT VERDER

De ongunstige klassering van het postkantoor had voor gevolg dat niet onmiddellijk een plaatsvervanger werd gevonden. De 1ste Klasse B bood geen toegang naar een hogere klasse zodat mogelijke kandidaten zich als het ware uitsloten voor verdere bevordering.

Aanvankelijk werd de dienst waargenomen door Emiel DELHAYE en enkele tijd later toevertrouwd aan Gaston IMPE uit Gent.

Eindelijk wanneer het bestuur een overgangmaatregel trof kwam een nieuwe postontvanger in de persoon van Georges GHIJS, voorheen postmeester te Beernem, in februari 1930.

Dat het brievenport herhaaldelijk werd gewijzigd was het gevolg van een geleidelijke ontwaarding van de munt en de toenemende exploitatiekosten.

In 1919 : 15 centiem per 20 gram; in 1920 : 20 centiem per 20 gram.

In 1923 werd voor het eerst een gunsttarief ingesteld voor omvangrijke en zware brieven; deze maatregel kwam vooral te goede aan de bankinstellingen, de industrieën, advokaten, notarissen, enz.

Het brievenport werd 25 centiem voor 20 gram; 50 centiem tot 50 gram en verder 25 centiem meer per 50gram.

In 1925 wordt het 30 centiem, in 1926 : 40 centiem en in oktober van hetzelfde jaar 50 centiem per 50 gram.

In 1930 is het 70 centiem en in 1931 : 75 centiem telkens per 50 gram.

De grote uitbreiding welke het postverkeer had ondergaan blijkt wel uit volgende getallen : in 1931 werden door de plaatselijke diensten 514.904 brieven uitgereikt en 230.620 postkaarten. In deze cijfers zijn niet begrepen de portvrij verzonden stukken uitgaande van de verschillende andere officiële diensten.

In 1939 gevolg aan de economische crisis liepen deze cijfers terug tot 415.376 brieven en 221.884 postkaarten.

In juli 1930 verliet Oscar Tavernier Izegem om postmeester te worden te Moorsele. Later postmeester te Torhout, werd hij aldaar op pensioen gesteld.

In 1934 werd Emiel Delhaye postmeester te Geeraardsbergen.

Begin augustus 1936 verliet postmeester Georges Ghijs onze stad om postmeester te worden te St.-Joost-ten-Noode. Hij wordt alhier opgevolgd door Eudoor Gheysen voorheen postontvanger te Lichtervelde.

Wanneer laatstgenoemde hier aankwam had hij enkele weken voordien zijn echtgenote verloren. Weduwnaar zonder kinderen ging hij aanvankelijk op pensioen bij de zusters Blondeel in de St.-Pietersstraat wjl hij in het lokaal overnachtte. Naderhand nam hij een huishoudster wat hem toeliet zich in de ambtswoning in te richten.

In 1937 verlaat Michel Timperman het kantoor om onderbureelhoofd te worden te Kortrijk; hij was hier in dienst sedert 1919. Later werd hij postontvanger te Harelbeke, alwaar hij thans als gepensioeneerde nog verblijft.

HET POSTKANTOOR TE KLEIN GEWORDEN.

Oude Izegemnaren herinneren zich nu nog hoe zij in verbazing stonden over de grootsheid van het nieuwe postkantoor bij zijn in gebruikneming in 1899. Veertig jaar later, tijdens een inspectie-onderzoek stelt de Gewestelijke Direkteur vast dat het kantoor ontoereikend geworden is.

Vooraf de lokettenzaal is veel te klein voor het talrijke cliënteel.

Van uit de hoofdstad wordt door de dienst van de gebouwen een architect gestuurd om de mogelijkheden tot uitbreiding te onderzoeken.

Onmiddellijk zag deze in dat hier niets behoorlijks kon verwezenlijkt worden zonder gebruikmaking van een deel der ambtswoning.

Zodra hij postmeester Gheysen zijn plannen uiteenzette, kwam laatstgenoemde onmiddellijk in verzet. Hij wenste niet dat aan de ambtswoning zou getornd worden zolang hij die betrok.

Dan werd naar een noodoplossing gezocht : de lokettenzaal zou verruimd worden door een deel van het kantoor intenemen. Resultaat : meer ruimte voor het publiek en minder voor het bedienden personeel hetwelk zelf reeds niet over genoeg ruimte beschikte.

En zo geschiedde begin 1939.

NAAR EEN NIEUWE OORLOG

De onzekere toestanden in de internationale politiek en de oorlogsverklaring van Frankrijk aan Duitsland hadden voor gevolg dat in 1939 ook in België tot het mobiliseren der strijdkrachten werd overgegaan.

Nagenoeg alle jonge bedienden en bestellers werden onder de wapens geroepen. Om de gevolgen van het aldus ontstane tekort aan personeel het hoofd te bieden, werd beroep gedaan op buitenstaande tijdelijke bedienden en bestellers.

Mei 1940. Inval der Duitse troepen.

Naarmate de invallers vooruitdringen werden de postdiensten geleidelijk stopgezet. Te Izegem was de toestand op 25 mei zo kritiek geworden dat ook hier de diensten stilgelegd werden.

Na de kapitulatie van het Belgisch leger op 28 mei, de volledige bezetting van ons land en de kapitulatie van het Franse leger, werd stilaan uitgezien naar een herneming van de postdiensten.

Vanaf 29 juni werd opnieuw een uitreiking van de brieven gedaan; alles beperkte zich voorlopig tot de brievenpost voor het binnenland. De postcheckdiensten welke uitgeweken waren naar Poitiers in Frankrijk kwamen terug op 22 juli en hervatten dadelijk hun werkzaamheden. Op 5 augustus kon de post terug in zekere mate al zijn diensten terug voor het publiek openstellen.

Vanaf mei 1944 werden de verrichtingen van de post fel gehinderd ingevolge de toenemende bombardementen op de verkeersmiddelen. Het snelle oprukken der verbondene legers in September had voor gevolg dat de postdiensten slechts gedurende enkele dagen dienden stopgezet en rond half september reeds terug normaal werkten. Alleen de internationale betrekkingen zouden eerst op het einde van het jaar terug normaal worden.

DE OORLOG IS VOORBIJ

In korte tijd hebben handel en nijverheid zich hersteld en ontwikkelde zich het postverkeer terug met reuzeschreden.

In november 1946 had postmeester Eudoor Gheysen de ouderdomsgrens bereikt en ging zich te Brugge vestigen; hij overleed enkele maanden geleden, hij was 88 jaar oud.

Daar opnieuw geen titularissen beschikbaar waren, werd voorlopig Remi Vandevoorde uit Kortrijk met het beheer belast tot in 1947, August Calcoen voorheen postontvanger te Hemiksem hier werd benoemd.

De diensten en verrichtingen namen steeds toe en opnieuw werd door de Gewestelijke Directeur de vaststelling gedaan dat de lokalen ontoereikend geworden waren en onvoldoende ruimte boden voor de noodzakelijke meubilering.

Toen echter opnieuw werd voorgesteld een deel van de ambtwoning in te palmen, verzette ook postmeester Calcoen zich en de zaak werd opnieuw geklasseerd. Daarmede stond de post niet stil en de toestand werd weldra onhoudbaar. Enkele cijfers ter verduidelijking van de uitbreiding welke de postdiensten alhier hadden genomen.

<u>A. Zegelverkoop</u>	<u>Postzegels</u>	<u>Fiscale zegels</u>
1945	1.199.930 fr.	5.225.565 fr.
1955	2.819.075 fr.	34.331.971 fr.
1960	4.210.325 fr.	25.326.926 fr.

In het bedrag der verkochte postzegels is niet begrepen het bedrag van de door de frankeermachines (II in getal) geplaatst bij de grote firma's gebruikt.

Het groot verschil in de verkoop van fiskale zegels tussen 1955 en 1960 spruit voort uit het in gebruik nemen door de grote firma's van frankeermachines voor fiskale zegels (9 in getal).

B. Financiële bewerkingen

	<u>Stortingen op postcheckrekeningen</u>	<u>Stortingen op de spaarkas</u>	<u>Uitbetalingen op postcheck.</u>
1945	162.538.789 fr.	7.642.786 fr.	93.307.263 fr.
1955	441.695.622 fr.	41.240.152 fr.	166.130.901 fr.
1960	492.093.638 fr.	56.009.226 fr.	206.796.183 fr.

POGING TOT OPLOSSING VAN EEN NIJPEND VRAAGSTUK

Wanneer postmeester Calcoen in november 1956 met rust gaat en het beheer aan mijzelf opgedragen wordt, achtte ik het ogenblik gekomen om een einde te maken aan de heersende wantoestand.

In het jaar 1957 werden in alle kantoren comités opgericht voor de "Veiligheid en gezondheid".

Het was mij aanstonds duidelijk dat daar een middel zou gevonden worden om de aandacht van de Hogere Overheid te vestigen op de heersende toestand. De gestichte Comités voor Veiligheid en Gezondheid moesten een verslag opmaken voor de hogere overheid omtrent de toestanden in het lokaal met betrekking tot de Veiligheid en Gezondheid van het personeel.

In dit eerste opgemaakt verslag werd dan vooral gewezen op de ontoereikendheid van het kantoor waar, in een veel te beperkte ruimte, een groot aantal bedienden te werk gesteld waren. Tevens werd de aandacht gevestigd op de ontoereikendheid van de sanitaire uitrusting dit als gevolg van gebrek aan plaatsruimte.

Het verslag werd door het centraal organisme overgemaakt aan de bevoegde overheid. De Algemene Directie, waar de toestanden te Izegem reeds van vroeger bekend waren reageerde onmiddellijk en vroeg om nadere uitleg.

Meteen werd gevraagd welke maatregelen wij voorstelden om deze toestand te verbeteren. Dan werd meteen de radikaalste maatregel naar voor gebracht t. t. z. de volledige inpalming van de beneden verdieping van de ambtswoning.

Wij voelden onmiddellijk aan dat men van hogerhand gewonnen was voor de zaak en wanneer dan nog de medewerking van de heer Minister van Posterijen, A. Degryse, verkregen werd ging de wagen aan het rollen.

In oktober 1958 kwam de Minister zelf samen met de Inspekteur Generaal naar Izegem om de kwestie te onderzoeken. Ook burgemeester Sintobin werd uitgenodigd. Reeds ter plaatse werd beslist het geheel zodanig te verbouwen dat het noodzakelijk zou blijken tijdelijk de diensten ergens anders onder te brengen. Hiervoor werd de medewerking van de Burgemeester gevraagd die natuurlijk toestemde.

Er werden twee plannen opgemaakt; het eerste voorzag in een aangepaste verbouwing; het tweede in de afbraak van het huidige gebouw en de volledige nieuwbouw in moderne stijl. Raming : verbouwing 3.450.000 fr., afbraak en nieuwbouw : 2.850.000 fr.

Het groot verschil werd door de architect gerechtvaardigd als volgt : "Het oude gebouw is in thans niet meer voorhanden zijnde en dure materialen opgetrokken, wijl nu in de handel goedkopere en even duurzame materialen voorhanden zijn, welke bij totale nieuwbouw kunnen gebruikt worden. "

De keus viel op de tweede oplossing; de post zou vanaf 1 juli 1959 naar de oude gebouwen van de Stadsschool overgebracht worden en de werken zouden dan zo spoedig mogelijk aangevat worden. Voltooiing van de werken voorzien voor 1 september 1960.

Toen alles reeds klaar scheen en de verhuis werd voorbereid kwam het teleurstellend bericht dat de zaak niet doorging omdat overeengekomen was uit te zien naar een ruimere oppervlakte teneinde er een gebouw op te trekken waar ook de thans in twee verschillende gebouwen ondergebrachte diensten van de Financien samen met de Posterijen zouden gehuisvest worden.

Enkele tijd later vernamen wij van de eigenaar van het oud huis Declerck in de St.-Amandstraat, dat hij desgevallend verkoper was; de eigendom had een oppervlakte van 1.700 m². De hogere overheid werd ingelicht en trad onmiddellijk op. Nu was de post niet alleen meer belanghebbende zodat geen overeenkomst kon worden bereikt. Alle soort uitvluchten werden naar voor gebracht, ook de prijs overdreven beschouwd enz.

Tot overmaat van ramp was de grote promotor Minister A. Degryse geen minister meer in de nieuwe regering en de zaak werd opgedoekt. Een enige kans ging verloren.

Daar het beheer zelf inzag dat de toestand zoals hij was niet kon blijven duren, werd dan als voorlopige maatregel besloten de beneden verdieping van de ambtswoning in te richten voor de bestellers diensten. Toen alles ingericht was en in gebruik werd genomen bleek reeds dat zelfs deze oplossing niet lang zou kunnen volgehouden worden.

EN DE POSTDIENSTEN ZELF ?

In 1958 ging Alois Vansteenkiste met rust. Hij was hier sedert 1919 als bediende werkzaam.

De post stond niet stil wel integendeel. De motorisering der buslichtingen kwam in 1960 nog duidelijker de ontoereikende huisvesting belichten; er dienden bij privaten garages gehuurd in de Krekelstraat.

Een heelkundig ingrijpen zou in mei 1963 ook aan mijn loopbaan een einde stellen. In september 1963 kwam dan een nieuwe postontvanger in de persoon van Louis Van Craesbeek uit Leuven. Hij had een koloniale loopbaan achter de rug en was in 1960 bij de onafhankelijkheid uit de kolonie teruggekeerd.

Onderstaande cijfers zullen een beeld geven van de uitbreiding welke de postdienst heeft genomen sedert zijn oprichting te Izegem in 1836.

Deze gegevens hebben betrek op het dienstjaar 1965

Postontvangerij 1e Klas - 2 onderontvangerijen zonder uitreiking :
Emelgem en Kachtem; een onder-ontvangerij met uitreiking :
St.-Eloois-Winkel.

Personeel 1 postontvanger en 10 bedienden
35 bestellers en plaatsvervangende bestellers

Postzegels 4.931.253 fr. (niet inbegrepen de frankeermachines)
Fiskale zegels 37.959.303 fr.

Bedrag der ontvangsten in 1965 : 840.399.905 fr.
Bedrag der uitgaven in 1965 : 833.545.155 fr.

Aantal stortingen op checkrekeningen 63.321
Aantal uitbetaalde assignaties 86.968
Aantal stortingen op de spaarkas 12.127

EN DE TOEKOMST ?

Sedert de mislukking van 1960 en de nood verandering is het sedertdien reeds bewezen dat ook de aangebrachte wijzigingen reeds voorbij gestreefd zijn en worden opnieuw aanpassingen overwogen.

Het schijnt nochtans dat zelfs de hogere besturen een definitieve oplossing nastreven; herhaaldelijk werd naar een passende eigendom of grond uitgezien evenwel zonder bevrediging te schenken. Naar verluid zou men nu een bouwgrond in de H. Hartstraat op het oog hebben misschien zelfs reeds aangekocht.

Tot nog toe hield men eraan het postkantoor zoveel mogelijk in het centrum van de stad te plaatsen. Wie enigszins met het Izegemse stadsbeeld vertrouwd is zal toegeven dat hier van de vroegere stelregel fel is afgeweken; nooit immers zal de H. Hartstraat werkelijk tot het centrum kunnen gerekend worden. Welke vreemdeling zou ooit aldaar een postkantoor gaan opzoeken. De oprichting van een volwaardig bijkantoor in het centrum gelegen zal zich opdringen. Ten andere zullen ook bijkantoren dienen opgericht, dat was trouwens tien jaar geleden reeds in het vooruitzicht gesteld, op de Paterswijk en op de wijk Bosmolens.

Het gevaar bestaat dat voor het centraal gelegen bijkantoor de Posterijen het huidige postgebouw zullen willen gebruiken; dit zou natuurlijk een streep in de rekening maken van die talrijken die voorstander waren van het overnemen van het huidige postkantoor door het Stadsbestuur met het oog op de uitbreiding van de Nijverheidsschool en de Academie en de modernisering van de Gemeenteschool. Meteen zou de gelegenheid geschapen zijn om het kruispunt van de Roeselarestraat en de Pelichystraat te verruimen.

Hoe dan ook, een nieuw postkantoor dringt zich op en het kan maar spijtig genoemd worden dat de Ministeriële Departementen van Posterijen en Financien, na het onvergeeflijk verzuim met de eigendom in de St.-Amandstraat nu niet zijn ingegaan op een voorstel van het Stadsbestuur om gezamenlijk met dat bestuur en het Ministerie van Justitie tussen de Grote Markt en de Wulvenstraat een Administratief Centrum op te richten.

Bij dit plan zou iedereen gediend geweest zijn. De ligging, volledig in het centrum met uitgestrekte parkeer gelegenheid, is ideaal. Daar zouden de mensen al de diensten tesamen hebben gevonden waar zij nu soms van de ene kant van de stad naar de andere gezonden worden om zekere formaliteiten te vervullen. Ook de handelaars uit het centrum zouden er zeker baat bij gevonden hebben.

P. S. Wij danken allen die hebben medegewerkt om deze studie mogelijk te maken. In de eerste plaats danken wij de heer André Demeurisse, stadsarchivaris en het Gemeentebestuur die ons bereidwillig het Stedelijk Archief ter beschikking stelden. Wij danken ook de Heren Conservators van de Postmusea te Brussel en den Haag en de verschillende hoofdbesturen welke ons, met de door hen verstrekte inlichtingen, hebben geholpen. Een bijzonder woord van dank aan de Heer Antoon Vandromme die voor de passende illustratie zorgde.



lekkere hapjes

Dat men ook te Izegem vroegertijds wist wat lekkere hapjes waren en die ook lustte, moge blijken uit een paar spijskaarten die wij in het archief Slosse terugvonden.

Een eerste "menu" is dit van het "Diner, offert par Monsieur Henri De Mûelenaere à Messieurs les Souscripteurs du banquet, donné à l'occasion de son installation de Bourgmestre de la Ville d'Iseghem" op 24 januari 1875 :



Potage au Tapioca
 Rissolés à la Tartare
 Turbot, sauce Hollandaise
 Tête de Veau en Tortue
 Sorbets au Kirsch glacés
 Dindonneaux truffés à la Périgord
 Salmis de Canetons à la Parisienne
 Poulets à la Chevalière
 Buisson de Homards
 Gâteaux fourrés
 Méringue Royale à la Crème
 Glaces à la Vanille et aux Abricots
 Melons, Raisins, Cerises
 Dessert - Café & Cognac

Achttien jaar later deed men het niet minder "uitvoerig" ter gelegenheid van het "Banquet, offert par la Ville d'Iseghem, à Messieurs Henri De Mûelenaere, Bourgmestre, et Baron Jean Gillès de Pélichy, Conseiller Provincial, à l'occasion de leur nomination comme Chevalier de l'Ordre de Léopold, mercredi 2 août, an 1893". Toen kreeg men



Potage Crème d'Asperges
 Rissolés à la Colbert
 Darne de Saumon à l'essence d'Anchois
 Filet de boeuf Béarnaise
 Poulardes du Mans en Suprême
 Gigot d'Agneau Braisé S^{ce} Poivrade
 Aspics de Homards en Belle Vue
 Jeunes Canetons rôtis Cresson
 Galantine à la Gelée
 Douceurs
 Gâteaux Alsaciens - Glaces Pralinées
 Corbeilles de Fruits - Desserts

Zonder commentaar ! Alleen deze vraag : Waar is der oud'ren fierheid nu gevaren ???

R.V.

SCHOENPRINSES

Clichés «DE WEEKBODE» en «HET WEKELIJKS NIEUWS»



1963 - De eerste Schoenprinses Mejjuffrouw Jacqueline HIGGINGS, met Schoenprins en Eredames.

1965
De derde
Schoenprinses
Mejjuffrouw
Lucrèse VIAENE



1965 - Plechtige ontvangst op het stadhuis. Naast de Schoenprinses en andere Prinsessen van het Vlaamse land en genodigden.



1965 - Schoenprinses 1965 : Lucrèse VIAENE
Schoenprinses 1964 : Liliane PARENT
Eredame 1965 : Gerardine Seynaeve
Eredame 1965 : Betty Deblauwe

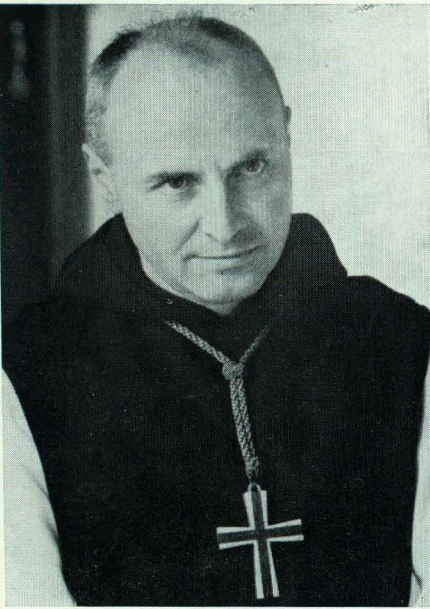
1968 - Schoenprinses Mejjuff. Christa PERNEEL met Schoenprins en Eredames. Onderaan de jury met Burgemeester Bourgeois.



DOM HERMAN-JOZEF SEYNAEVE, Abt van St.-Sixtus

Clichés «TEN MANDERE»

DE NIEUWE EN 5DE ABT VAN DE ST.-SIXTUSABDIJ VAN WESTVLETEREN,
ONZE STADSGENOOT **DOM HERMAN-JOZEF SEYNAEVE**
(°/ Izegem 4-4-1921)



OFFICIEEL BEZOEK TE IZEGEM 27-10-68
Dom Herman-Jozef Seynaeve te midden van
familieleden en leden van het Stadsbestuur.



ABTSTWIJDING TE
WESTVLETEREN
3-8-68

- Mgr. De Smedt legt
de nieuwe Abt
de handen op.
- Eerste zegen van
Dom Herman-Jozef
als 5de Abt
van St.-Sixtus.

PAROCHIE ST.-TILLO AAN DE EER.

Op 30.5.1968 werd het spontaan ontslag van Dom Gerard Deleye, 4de abt van de Sint-Sixtusabdij van Westvleteren aanvaard. Op 't feest van St.-Lutgardis, zijnde zondag 16 juni, werd E.P. Herman-Jozef (Gerard Seynaeve) als zijn opvolger verkozen.

Dom Deodatus Dewilde, abt van Westmalle zat die verkiezing voor, getuigen waren : Dom André Louf, abt van de Katsberg en Dom Eligius Dekkers, O.S.B. abt van Steenbrugge.

1. LEVENSLOOP.

Gerard Seynaeve werd geboren te Izegem op 4.4.1921 als tweede kind van een gezin waar nog zes anderen het levenslicht zouden zien. Zijn vader, Kamiel, was pan- en schaliedekker, terwijl zijn moeder, Marie Vanbesien, haar handen vol had met het drukke huishouden.

Gerard groeide groot in de Krekelstraat en was meer dan vijf jaar misdienaar in de St.-Tillokerk onder Z.E.H. Pastoor E. Van Cappel. Gedurende verschillende jaren regelde hij als oudste van de koorknappen het werk en mende hij ze in de goede week vol guitigheid tussen de akkers en weiden, van hoeve tot hoeve, om paaseieren te verzamelen. Hij liep school bij de zusters van Ave Maria in de Gentstraat voor de bewaarschooljaren en toen hij naar de "grote" school moest lag het St.-Jozefscollege vlak in de buurt.

Daar maakte hij zeven jaar door en volgde ook de 6de Latijnse klas aan dezelfde inrichting. Daarna hielp hij zijn vader vier à vijf jaar in 't familiebedrijf en werd lid van de Izegemse Brandweer zoals het in 't gezin traditie geworden was.

Op 21 november 1940, enkele maanden na 't uitbreken van W.O.II, trad hij binnen in de St.-Sixtusabdij van Westvleteren, onder 't bestuur van de derde abt. Hij werd er novice op 2de Kerstdag van hetzelfde jaar. Op 27.12.1942 deed hij zijn tijdelijke en op 27.12.1945 zijn eeuwige geloften. Hij koos als kloosternaam : Herman-Jozef.

Mgr. Lamiroy wijdde hem tot priester te Brugge op 22.5.1948.

In de abdij was hij achtereenvolgens : kaasmaker, bakker, fruitkweker, onder-novicemeester, vadermeester van de lekebroeders en gastenpater. Tot op heden was hij tevens hoofd van de brouwerij en boerderij en koorleider in de kerk.

In 1953 werd hij subprior en in februari 1954 prior.

Deze functie bleef hij 14 1/2 jaar uitoefenen.

Op 20 juni werd Dom Herman-Jozef Seynaeve tot 5de abt van Westvleteren aangesteld.

2. ABTSWIJDING.

Zondag, 3 augustus 1968 was de abdij van St.-Sixtus vol gasten. Het was de grote dag van de abtswijding van Dom Gerard Seynaeve. De smaakvolle kapel liep vol. Naast familieleden, Minister Breyne en vele vrienden waren talrijke abten, priors en oversten van Belgische en Nederlandse abdijen, drie archimandrieten van de Oosterse Kerk, alsmede de dekens van Poperinge en Izegem, de pastoor van Westvleteren en de burgemeesters van Izegem en Westvleteren e. a. voor deze plechtigheid samengekomen.

Na de dienst van het woord werd tot het eerste deel van de abtswijding over gegaan. Na de ondervraging en de eedaflegging volgde de litanie, de prelatie en de handoplegging door Mgr E.J. De Smedt, bisschop van Brugge. Daarna volgde de overreiking van regelboek staf en ring, de waardigheidstekens van een abt.

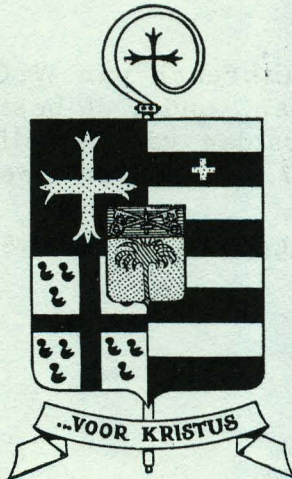
Na 't evangelie volgde een homilie door Monseigneur, Pas na de offerdienst kwam de voltooiing van de wijdingsplechtigheden met de overreiking van de mijter.

Na de installatie, waar alle medebroeders hem de vredeskus kwamen geven, volgde een plechtig Te Deum en zegen.

Bij 't verlaten van de kapel werd aan de aanwezigen een gedachtenis uitgereikt.

Er volgde een receptie en 'n lunch voor de familie en de eregasten.

3. ZIJN WAPEN.



Gedeeld schild. Rechts doorgesneden met bovenaan een veld van sabel met een gouden leliekruis, onderaan van zilver met een kruis van sabel en twaalf meerhaantjes van hetzelfde, telkens geplaatst ; twee, één. Links gedwarsbalkt van acht stukken, van zilver en sabel, met op de tweede dwarsbalk een verkort kruis van goud. Boven alles een hartschild van goud met een palm van sinopel en met een schildhoofd van keel bezet met twee gouden sleutels geplaatst in schuinkruis met bovenop een zilveren zwaard in paal.

Wapenspreuk : "Voor Kristus".

4. PLECHTIGE ONTVANGST TE IZEGEM.

Op 27 oktober kwam Dom Herman-Jozef Seynaeve op officieel bezoek naar zijn vaderstad. De hele Krekelstraat vlagde om hartelijk hulde te bieden aan een van haar vroegere bewoners en moeder Marie beleefde de mooiste dag van haar rijk gevuld leven.

In de dekenale kerk werd een concelebratie gehouden en Z. E. H. Kan. A. Kindt hield er de homilie. De langdurende offergang bewees dat Dom Herman-Jozef beslist op de volle sympathie van zijn stadsgenoten kan rekenen.

Na de mis trok men naar 't stadhuis. Burgemeester Bourgeois heette zich fier een Izegemnaar als abt te weten in Westvleteren.

Izegem is echt verbroederd met de abdij van St. -Sixtus en met Vader-Abt Herman-Jozef hebben we reeds een 2de stadsgenoot die tot abt van dit klooster werd uitverkoren.

Dan sprak de nieuwe abt. Hij drukte zijn fierheid uit Izegemnaar te mogen wezen. - Het Izegems wapen in zijn eigen schild is er nog eens te meer een uiting van. - Sedert 1850 zijn er steeds Izegemnaren in de abdij geweest. Hij verheugde zich over de eensgezindheid van onze stad iets wat hij ook in zijn abdij betracht en zo de poorten openstelt voor iedereen, ook voor mensen van een andere godsdienstgezindheid.

Hij hoopte dat Izegem nimmer Westvleteren zou vergeten.

Vanwege het stadsbestuur kreeg Vader-Abt een zilveren borstkruis. Het kan wel toeval heten maar 't borstkruis dat Dom Herman-Jozef thans droeg was ook een geschenk van de stad Izegem geweest aan Dom Alberic Verhelle, 2de Abt van de St. -Sixtusabdij van Westvleteren, die net als de nieuwe abt, ook een geboren Izegemnaar was.

Namens de St. -Tiloparochie ontving hij van Z. E. H. Deken een prachtige ring met zijn wapenschild in en de goede buurt van de Krekelstraat bezorgde hem een gouden vulpen als blijvende herinnering.

Er werd nog een foto gemaakt en toen verzamelde de familie Seynaeve rond de feesttafel in zaal "Nele".

We hopen dat Dom Herman-Jozef zijn klooster naar best vermogen, vele mooie jaren zal mogen besturen en leiden in het goede spoor
"... voor Kristus!"

NIEUWE STRAATNAMEN

(Zie bijgaande kaart)

In de gemeenteraad van 27/11/67 werd in het 16de punt van de dagorde overgegaan tot het geven van nieuwe straatnamen, aan nieuw aangelegde straten en aan oudere straatdelen die thans beter een afzonderlijke naam kregen.

Er werd ook rekening gehouden om aan bepaalde straten van een bepaalde wijk gelijksoortige benamingen te geven, zoals namen van bomen, bloemen of namen van illustere stadsgenoten die zich op de ene of andere manier onderscheiden hebben.

Zo lezen we in 't besluit :

Artikel 1. Aan de hiernavermelde nieuw aangelegde of te openen straten wordt de volgende straatnaam gegeven :

- I. Wijk "Klein Harelbeke" Nieuw Bijzonder plan van Aanleg - Bloemen
 1. Vlasbloemstraat (A) verbinding Molenhoekstr. met Trienhoekstraat
 2. Chrysantenweg (B) doodlopende weg die begint aan de Vlasbloemstr.
 3. Jasmijnenstraat (C) verbinding Kortrijkstraat met Molenhoekstraat oude zate van de Kortrijkstraat.
- II. Wijk "De Mol" Bijzonder Plan van Aanleg van de Kleine Landeigendom - Bomen
 1. Berkenstraat (D) straat parallellopend met de Molstraat; verbindt de Wilgenstraat met de Olmenstraat
 2. Wilgenstraat (E) straat beginnend aan de Molstraat - loopt westwaarts naar de Berkenstraat
 3. Olmenstraat (F) idem
- III. Kasteelwijk Zuid - Bijzonder Plan van Aanleg Kasteelwijk-Zuid Izegemse Grootheden

Nieuwe reeds uitgeruste straten.

 1. Monseigneur Bouckaertstraat (G) straat beginnend aan de H. Dunantstraat loopt noordwaarts tot aan de Ed. Dierickxstraat
 2. Edward Dierickstraat (H) straat beginnend aan de Neerhofstraat, loopt oostwaarts tot aan de Mgr Bouckaertstraat
 3. Emiel Neiryckstraat (I) straat beginnend aan de H. Dunantstraat, loopt noordwaarts tot aan de Ed. Dierickstraat
- IV. Landelijke weg (voetweg) tussen de Krekelstraat (thans genaamd Walle-motestraat) en de Heibrugstraat (Bomen)
Populierenstraat (J)

ARDOOIE

MEULEBEKE

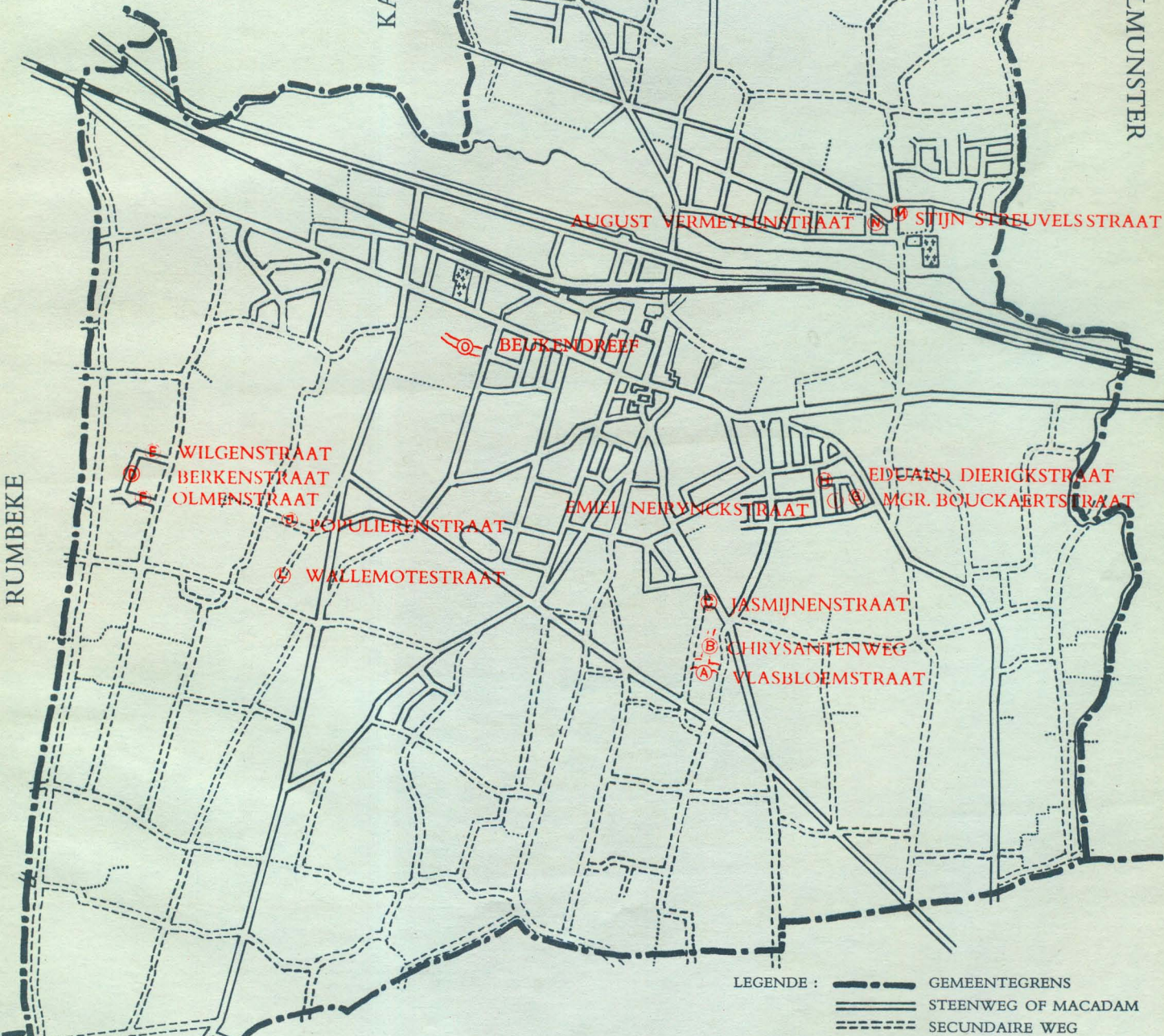
STAD IZEGEM



NIEUWE STRAATNAMEN
DE CIRKELS DUIDEN DE
JUISTE PLAATS AAN

KACHTEM

INGELMUNSTER



RUMBEKE

WILGENSTRAAT
BERKENSTRAAT
OLMENSTRAAT

POPULIERENSTRAAT
WALLEMOTESTRAAT

BELKENDREEF

AUGUST VERMEYLENSTRAAT
STIJN STREUVELSSTRAAT

EMEL NEIRYNCKSTRAAT

EDUARD DIERICKSTRAAT
MGR. BOUCKAERTSTRAAT

JASMIJNENSTRAAT
CHRYSANTENWEG
VLASBLOEMSTRAAT

ST-ELOOIS
WINKEL

LENDELEDE

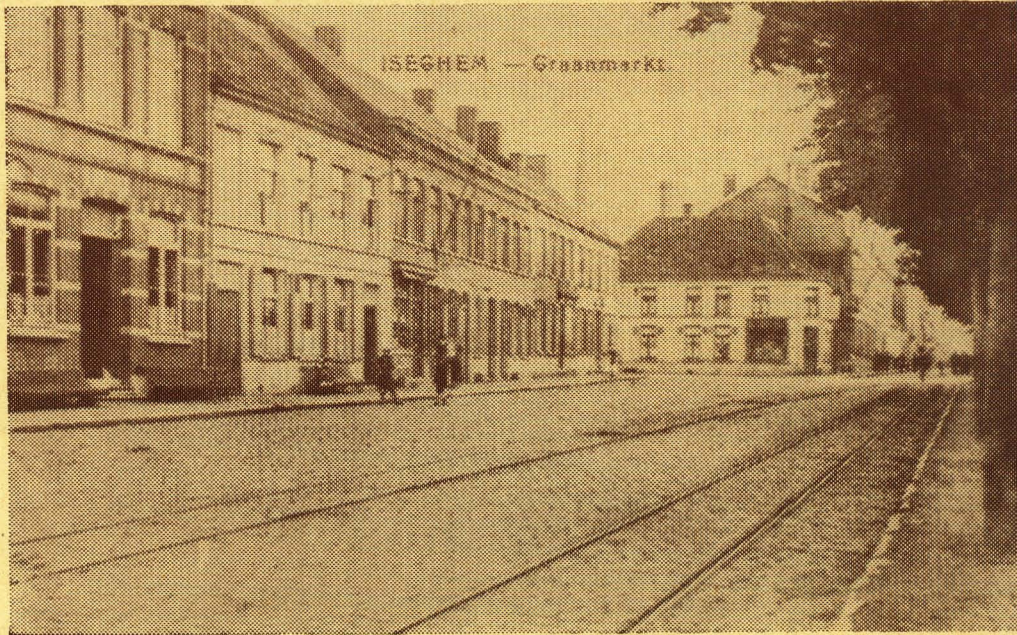
LEGENDE :

- GEMEENTEGRENS
- STEENWEG OF MACADAM
- SECUNDAIRE WEG
- VOETWEG OF PRIVATE WEG
- WATERLOOP
- SPOORWEG

SCHAAL

Clichés : "Ten Mandere"

Juist voor W.O.I vonden we nog
de bomen op de Koornmarkt
(lees Graanmarkt)
Het tramspoor biedt reeds een
verbinding tussen Ardoois en Kortrijk.



Rond de dertigerjaren was
't uitzicht weinig veranderd alleen
waren de bomen verdwenen
en heette de Koornmarkt
nu Zegeplaats.

Tussen de twee wereldoorlogen
vonden we op de Koornmarkt (of Zegeplaats)
alleen het standbeeld der gesneuvelden
(onder 't burgemeesterschap van
François Bral opgericht)
en een park.



- V. Landelijke weg, gelegen tussen de Tinnenpotstraat en de Wezestraat
(weg zonder naam nr 17)
Liesterstraat (K)

Artikel 2. De hierna vermelde straatnamen worden gewijzigd :

- I. Deel van de Krekelstraat gelegen tussen de Rijksweg nr 308 en de Kokelarestraat in de richting van het Kasteel Wallemote :
Wallemotestraat (L)
- II. De straat, verbindend het Emelgemse Plein en de Ingelmunsterstraat thans geheten "Plaats of Plaatsstraat"
Stijn Streuvelsstraat (M)
- III. Kouterweg, eerste deel, tussen het Emelgems Plein en de Kerelsstraat August Vermeulenstraat (N).

Artikel 3. Het College van Burgemeester en Schepenen is met het uitvoeren van onderhavig besluit belast.

Namens de Raad,

De Secretaris,
get. Mich. Tanghe

De Voorzitter,
get. A. Bourgeois

Voor korte tijd werd ook een Beukendreef (O) als nieuwe straat aangeduid. Deze straat begint aan de Nieuwe Markt (R. M. S.) en loopt het westen in.

ACTUEELTJES

(x) Wijst naar aangebrachte illustratie.

225 Beweging van de bevolking en burgerlijke stand voor 1967.

	<u>Mannen</u>	<u>Vrouwen</u>	<u>Totaal</u>
Geboorten	196	178	374
Vestiging	284	284	568
Sterfgevallen	155	105	260
Vertrek	315	318	633
Bevolking vermeerderd met	10	39	49
Aantal huwelijken : 192			
Aantal echtscheidingen : 7			
Bevolking op 31 december 1966	11.207	11.522	22.729
Bevolking op 31 december 1967	11.217	11.561	22.778

226 Donderdag 25.1.1968 - De Izegemse studerende jeugd voelde zich studentikoos lotsverbonden met de ontgroende Leuvense studenten die staakten om "Leuven Vlaams"! 't College en Ave Maria staakten ook en verzamelden in de namiddag op de Grote Markt. Er werd een rumoerige omgang gehouden in stad zonder incidenten.

227 De opening van het SCHOEISELMUSEUM ging door op 27.1.1968 om 16.30 uur. De toonzalen werden bezocht en nadien werd in de eetzaal van het Lutgardisinstituut een receptie gegeven. Op zondag 28 januari van 10 tot 12 uur en van 15 tot 18 uur werd 't museum voor het publiek open gesteld.

228 E.H. DEWULF, onderpastoor van Izegem - St.-Pieters werd begin februari benoemd als pastoor in Bovekerke. Nadat de plaats een tijdje vacant was, werd E.H. Maurits VANHEULE, benoemd, die voorheen leraar was aan het St.-Jozefscollege alhier.

229 Kunstschilder ROBERT DEWULF stelde van 9 tot 16 februari zijn werken ten toon in de feestzaal van het stadhuis.

230 10.2.1968 - Door de bond van grote en jonge gezinnen werd een studienamiddag georganiseerd over "Algemeen Nederlands in het gezin".

SHOERAMA
Izegem

6-9/4/68



Sluitzegel
van de Shoerama
1968



De heer secretaris
van de Russische
ambassade,
de heer Timofeev
bezoekt
met een delegatie
het Stedelijk
Schoeiselmuseum

Gedurende de maand Juli 1967
bracht de Izegemse Brandweer
en de Stadsfanfaren een bezoek
aan de West-Riding (Midden-
Engeland) en waren te gast te
LEEDS en te WAKEFIELD.



Burgemeester Bourgeois
met de Lord Mayor
van WAKEFIELD

Lord Mayor van LEEDS
met zijn Echtgenote
en Burgemeester Bourgeois.

Staanste :
Country Fire officer Holland K.L.

Cliché «HET WEKELIJKS NIEUWS»



◀ Een zicht op de prachtig
geslaagde Boekenbeurs
in de feestzaal
van het Stadhuis.

Z. E. Zr. Rufina vierde haar
diamanten kloosterjubiläum
in het Lyceum de Pélichy. ▶

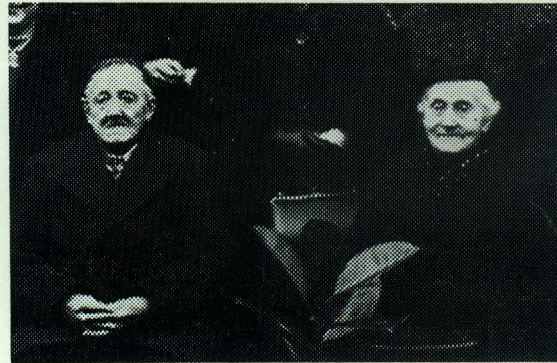
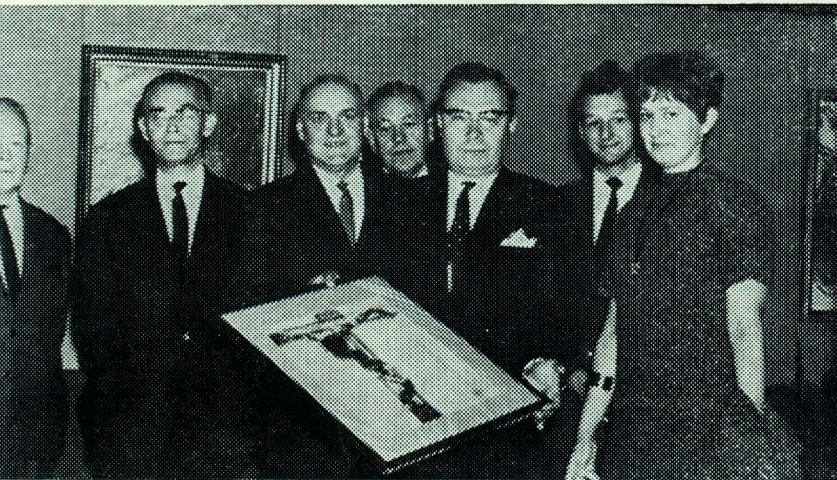


ACTUEELTJES

Clichés «DE WEEKBODE»



MIEL COOLS
de gebaarde
Vlaamse Troebadoer



1. Eerste Stadshostesses
2. De 5.000^{ste} bezoeker
Tentoonstelling Servaes
3. Bulgaarse dansgroep
4. Miel Cools
5. Marva
6. Diamanten Bruiloft
C. Seynaeve-Verstraete



Bij de opening
van «Wenerdroom»
was MARVA
er te gast.



- 231 Midden februari vierde het echtpaar Camiel Seynaeve - Flavie Verstraete (x) wonende in de Hollebekestraat 3, hun diamanten huwelijksjubileum. Het echtpaar telt 4 kinderen, 4 kleinkinderen en 4 achterkleinkinderen. Zeer hartelijk gefeliciteerd.
- 232 28.2.1968 - 't Bulgaars staatsensemble "BALKANSKA MLADOST" (x) was te gast bij onze volksdansgroep "Die Boose" en traden op in al hun luister in het stedelijk auditorium. Ze waren vergezeld door een ruime delegatie van de Bulgaarse Ambassade.
- 233 Zo kregen we in onze stad de heer MICHAEL PASKALEV, ambassadeur van Bulgarije op bezoek in onze trouwe stede. Hij werd door de heer Burgemeester en schepenen op het stadhuis ontvangen en bezocht onder geleide het stedelijk schoeiselmuseum. Het schoeisel uit Bulgarije boeide hem, maar gezien de geringe vertegenwoordiging beloofde hij deze reeks wat aan te vullen.
- 234 Z. E. H. Deken kreeg een heel wat kleinere hof maar de parkeerplaats aan de St.-Tillokerk en vooral de verbinding naar de Papestraat, waren echte verbeteringen in de omgeving van de kerk. Het was weer een van de flinke verfraaiingswerken meer die het huidig stadsbestuur in de laatste jaren wist door te voeren.
- 235 16.3.1968 - Deze dag werd de "dag van het gezin". Dank zij Boekhandel Spectator en "Wenerdroom" werd de stedelijke huwelijkszaal omgetoverd in een sfeervolle boektentoonstelling die gewijd was aan verschillende facetten van "het gezin". Heel wat prominenten waren zaterdag aanwezig bij de opening van de expositie. Het was de heer Derolez die de wording van deze manifestatie toelichtte. Deze tentoonstelling bleef open tot zondagavond.
- 236 16.3.1968 werd ook een heugelijke dag voor de Stedelijke Rode-Kruisafdeling die dit jaar in 't goud diende gezet te worden om haar 50-jarig bestaan. De heer voorzitter Dr. Nelis deelde bij deze bijeenkomst mede dat Izegem "Centrum" geworden was en dat de heer Marcel Christiaens tot mobilisatie hoofd werd aangesteld.
- 237 16.3.1968 - MIEL COOLS. Een zwart gebaarde Vlaamse troubadour (x) bracht aan 't Izegemse publiek een volle ruiker van Vlaamse liederen ten beste. Miel kreeg 'n daverend applaus dat zinderde tot op de straat. We hopen de Vlaamse bard nog meer in onze stad te mogen beluisteren.
- 238 Zondag 24.3.1968 ging in het stedelijk auditorium een kongres door der Provinciale Federatie der Soc. Muziekmaatschappijen.

- 239 (x) 6.4.1968 was er om 16 uur een plechtige opening van SHOERAMA 68 in de gebouwen van de V.T.I., Italianenlaan. De heer Burgemeester opende de Shoerama. Er werd een spreekbeurt gehouden door de heer A. DE KEYSER, van het ministerie van Economische Zaken. Daarna sprak de heer Steyns en de heer L. Defauw jr. dankte sprekers, organisatoren en aanwezigen op deze eerste Shoerama 68. Er waren 26 standen van deelnemende Izegemse schoenfabrikanten. Op 8.4 was er een franse dag. Op 9.4 was er een nederlandse dag.
- 240 Zondag 7.4.1968 bracht de secretaris van de Russische ambassade, de heer Timofeey een bezoek aan Shoerama. Tevens dient vermeld dat de heer Krüger van de Z-Afrikaanse Ambassade een bezoek bracht. Op dinsdag kwam nog de handelsattaché van de U.S.S.R. en de Nederlandse Consul Shoerama '68 met een bezoek vereren.
- 241 8 april 1968 - In de voorwedstrijd van de grote culinaire prijs van het salon van de voedingsmiddelen en huishoudartikelen afdeling Brussel-Brabant promoveerde onze stadsgenoot ERIK VERKARRE als 1ste op 108 deelnemers.
- 242 De uitslag van het Izegems toneeltornooi luidt voor 1968 als volgt :
1. 18 februari - Gildezaal - van Maerlandtgesellen - BOEVEN EN MADELIEFJES.
 2. 7 maart - Gildezaal - Mandelgalm - DE ONTVLUCHTING.
 3. 23 maart - Stedelijk Auditorium - Lustige Vrienden - DE SLEUTEL.
 4. 7 april - Stedelijk Auditorium - Het Vlinderken van den Tonele ONTBIJT MET JULIA.
- 243 13 april 1968 - MIA DEPREZ stelde haar werken ten toon in de bovenzaal van het stadhuis te Roeselare, en dat tot 21 april. Deze tentoonstelling werd ingericht met steun en medewerking van het Kristelijk Vlaams Kunstenaarsverbond. De vernissage greep plaats op 12.4.68. De inleiding werd bezorgd door Walter de Taeye, journalist. Voordracht : Maria Claerhout. 't Muziek werd verzorgd door Agnes Kesteloot en Lutgart Spillebeen.
- 244 Op vrijdag 10 mei werd door Z.E.H. Deken Kindt een mis in openlucht opgedragen. De aalmoezenier van de 1ste Compagnie Antitanks Siegen hield een korte toespraak. Zaterdag werden de vier tenten, welke op de grote markt stonden opgesteld plechtig opengesteld voor het publiek om alle materiaal te tonen die door deze eenheid werd gebruikt. De zondag werd een militaire feestdag, waarbij Burgemeester Bourgeois op de Koornmarkt de oorkonde van affiliatie voorlas. Na verschillende aanspraken en demonstraties eindigt deze plechtigheid met een parade (zie varia).

- 245 Op zaterdag 18 mei werd de tentoonstelling van de academie plechtig geopend in de feestzaal van het Stadhuis.
De heer architect P. Derieuw, directeur van de stedelijke academie gaf na een korte aanspraak een passende toelichting bij een rondgang in de zaal. Er werden twee delen onderscheiden :
- de academie, waar werken van alle klassen vertegenwoordigd waren;
 - de creatieve jeugdgroep waar de werken te zien waren van jongens en meisjes die het eerste jaar deze lessen in handvaardigheid, knippen en plakken, tekenen en schilderen, gevolgd hadden op de vrije namiddagen in 't jaar.
- 246 19 mei 1968 - Izegem stond op zijn kop!
Het stadswater was bevuild. Door de B.R.T. Kortrijk en Brussel werd omgeroepen dat men het water niet ongekookt mocht drinken.
De brandweer zorgde zelfs voor waterbedeling op sommige plaatsen.
Nog binnen de week werd alles weer normaal.
De noodtoestand werd wel wat overdreven.
- 247 29 mei 1968 - Schutterskoning bij de St.-Sebastiaansgilde.
De grote prijs der nijverheden en het kampioenschap van Boos Izegem op staande pers ingericht door de St.-Sebastiaansgilde werd dit jaar gewonnen door de heer Willy Trenson.
- 248 Maandag 27 mei - Op de Noordkaai, waar de nieuwe industriezone komt, werden alle betrokken personen genodigd die met de nieuwe verwezenlijking iets te maken hadden. Afgevaardigden van de Westvlaamse Intercommunale voor economische expansie en reconversie gaven er de nodige uitleg. Het was de eerste spadesteek voor een nieuwe uitbouw langs ons kanaal.
- 249 Einde mei trok een groep Izegenaren naar Leopoldsborg waar ze genodigd werden door Majoor G. Deforche.
Er werden oefeningen bijgewoond in het antitankschieten.
Na het bezoek aan de tentoonstelling werd de korpsmaaltijd opgediend.
Meer dan tweehonderd personen waren aanwezig. Aan onze heer Burgemeester werd de doopkeure van de recente plechtigheden overhandigd alsmede een mooie grote foto.
Zo werden de peterschapsbanden nauwer toegehaald.
- 250 Op 1, 2 en 3 juni (met Pinksteren) werd in het jeugdclubhuis "LA VERNA" door KLUB 2 een boekententoonstelling geopend die werkelijk alle gebieden raakte die de jeugd enig belang kan koesteren.
Tevens werd door dezelfde KLUB 2 een speciaal woordje gezegd over de reis naar Frans-Vlaanderen die op 30.6.1968 doorging onder leiding van de heer Erik Vandewalle.

- 251 10.6.1968 - In de kloosterkerk van de EE.PP. Kapucijnen werd de begrafenisplechtigheid gecelebreerd bij het heengaan van E.P. Martiniaan, ° te Roeselare 30.4.1906
 30.5.1931 : Dr in Kerkelijk Recht en Professor aan 't Theologisch Seminarie te Izegem
 1946 : definator
 1947-49 : directeur van 't Theologisch Seminarie alhier
 1949 : Provinciaal van de Vlaamse Provincies
 1955 : Huisoverste te Bwamanda (Belgisch Kongo)
 Acht jaar in Assisië : opsteller van wetenschappelijke tijdschriften.
 Kwam ziek uit Kongo terug, verbleef in het Instituut voor tropische ziekten te Antwerpen en stierf te Roeselare.
- 252 16 juni 1968 - In het Sint Sixtus klooster van Westvleteren kozen de monniken een 5de Abt ter vervanging van Vader Abt Dom Gerard Deleye, die ontslag nam. De keuze viel op onze stadgenoot E.P. Herman-Jozef (Gerard Seynaeve).
- 253 21 juni 1968 - Ook werd een passende hulde gebracht aan de heer Seraphien Theunis, de waardige dirigent van de socialistische harmonie "DE VOORDRACHT". Bij en door zijn muzikanten werd hij op passende wijze in de bloemen gezet.
 De Heer S. Theunis is reeds 45 jaar muzikant.
- 254 Op vrijdag 21 juni om 20 uur werd in de feestzaal van de Drukkerij Strobbe een eerste film over "DE BOOSE" voorgesteld.
- 255 Opening van CINE DIXY op de Grote Markt.
 Het is de vierde maal dat deze zaal van naam verandert.
 Achtereenvolgens was dat : 1. CINEMA CAMEO - 2. EDEN CINE
 3. CINEMA PALACE - 4. CINE DIXY.
- 256 De jaarlijkse batajonfeesten van de 1ste Infanteriebrigade te Izegem (W.-Duitsland) gingen door op 21 en 22 juni.
 Kolonel S.B.H. Bihin nodigde de heer Burgemeester van de "peterstad Izegem" uit alsmede een afvaardiging om deze feesten bij te wonen.
 Naast de muziekparade met Belgische, Franse, Duitse, Engelse en Amerikaanse muziekkapellen werd ook nog een Militaire Demonstratie voorzien van infanterie, luchtmacht, pantsers, ATK, helikopters e. a.
 Tot slot kwam een Militaire tentoonstelling en een Fancy Fair.
 Zo werden de peterschapsbanden in de maand mei gesmeed te Izegem, door dit tegenbezoek nog nader toegehaald.
- 257 30 juni 1968 - Op de Lindewijk werden de lustrum-Pony-wedstrijden gehouden door het ouder Komitee van de Zonnemeisjes en Zonneknappen.
 Dit ging door in de grote weiden van de familie Wydooghe.

- 258 Zondag 30 juni ging te Izegem het 8ste officieel Kampioenschap van België door voor vinkenzang.
Er waren 930 mededingers.
Eerste werd Andre Geldhof van Rumbeke met
zijn vogel "BARNEY" met 917 slagen (Kamp. v. België)
Tweede werd Eug. Tassaert van Ingelmunster met
zijn vogel "BARCO" met 829 slagen.
- 259 3 augustus 1968 - In de St.-Sixtusabdij te Westvleteren werd Z. E. P. Gerard Seynaeve (° Izegem 1921) door Mgr. De Smedt tot abt gewijd.
- 260 Op zaterdag 10 augustus 1968 verscheen een artikel in "DIE BURGER", (Suid-Afrika) van Dr. Jan Bouws dat gewijd was aan onze stadgenoot Daniel Clement, en in 't bijzonder over zijn Suid-Afrikaanse liederenbundel (zie varia).
- 261 Met Izegem kermis had in " 't Treffelke" een tentoonstelling plaats van jonge Izegemse kunstenaars. Er hing een eigen gezellige sfeer in de zaal in de Katteboomstraat. Er kwam heel wat bezoek. De jongeren werden iets nader bij 't publiek gebracht en er werd heel wat verkocht.
Wanneer komt een volgende tentoonstelling?
7 sept. : The jeggpap new orleans jazzband.
28 sept. : Miek en Roel.
19 okt. : The cotton city jazzband.
- 262 12-16 september 1968. - Izegem hing vol Britse lucht.
In juli 1967 waren de Koninklijke Stadsfanfaren naar de West-Riding gereisd en in Leeds en Wakefield te gast geweest. Nu kwam de West-Riding op tegenbezoek.
- 263 Herfstmuziekfestival 1968.
Op de 3de zondag van september had het traditionele festival plaats.
10 korpsen namen deel, 7 ervan behaalden meer dan 90 % en er was slechts 11 punten verschil tussen het eerste en het laatste muziekkorps.
Laureaat 1968 was : Kon. Harmonie "VERMAAK NA ARBEID" uit Turnhout. Dirigent : de heer J. De Brauwer.
- 264 22 september 1968 - Veeprijskamp in de weiden van A. Naert in de Gentse Heirweg. Er waren voor 60.000 fr. prijzen over 17 kategoriën.
Deze veeprijskamp werd ingericht door het Veekweeksyndicaat Ingelmunster.
Na de prijskamp ging een vriendenmaal door in 't Damberd.
- 265 26 september 1968 - Ook de St.-Pietersparochie heeft nu haar eigen jeugdclub. Een groep jongeren onder leiding van E. H. Maurits Vanheule gaven de definitieve stoot.

- 266 Vrijdag 27 september 1968 gaf jeugdclub "Uilenspiegel" Neerhofstraat, een voordrachtavond met dia's over " 't Hedendaags leven in China".
- 267 27 september 1968. Zangavond in 't auditorium met de Spaanse groep "Coral Crevillentina de Educacion Descanso de Overlente" met 80 uitvoerders.
- 268 5-6 oktober 1968 - Het Rode Kruis feestte om zijn 50-jarig bestaan. Op zaterdag 5.10.68 werd een tentoonstelling geopend in de feestzaal van het stadhuis. 's Zondags bleef de tentoonstelling nog open voor het geïnteresseerde publiek.
- 269 Van 19 oktober tot 3 november 1968 werd in de feestzalen van het stadhuis de provinciale prijs voor Schilderkunst '68 in première voorgesteld. Zo werd er aan de bezoekers een beeld voorgehouden van de diverse hedendaagse kunstrichtingen en werd het publiek in aanraking gebracht met de verschillende vertegenwoordigers ervan. Er waren 701 bezoekers. Na Izegem komt Brugge en daarna Wervik aan de beurt.
- 270 26 oktober 1968 - Het Feest van St. Lucas werd bij de Firma Strobbe op heel bijzondere wijze gevierd. Eucharistieviering met zangkoor van de volkskunstgroep "Die Boose" Daarna volgde de inzegening van de nieuwe werkplaatsen door Z. E. H. Kan. A. Kindt, uitreiking van eretekens met receptie en een feestmaal in het restaurant Royal. In de namiddag konden de gebouwen bezocht worden door de families van het personeel en 's avonds was er nog een feestavond.
- 271 27 oktober 1968 - Z. E. Vader Abt Gerard Seynaeve werd plechtig in zijn vaderstad ontvangen. Na een concelebratie in de dekenale kerk, volgde een receptie ten Stadhuize en een lunch in zaal "Nele". Van de buurt kreeg hij een gouden vulpen. Van de parochie een mooie zegelring en van het stadsbestuur een zilveren borstkruis ten geschenke.
- 272 Einde oktober tot 3 november liep een tentoonstelling "Kunstambachten uit het Oosten" ten voordele van pater Laurens Dubaere die binnenkort naar Pakistan vertrekt.
- 273 Van Z. E. H. Jos. Geldhof, verscheen zijn vierde "Ne Pereant" (1967) met de levensbeschrijving van de overleden geestelijken van 't Bisdom Brugge die binnen het jaar 1967 overleden zijn.
- 274 9-10 november 1968 - Izegem kiest zijn schoenprins en zijn schoenprinses '68 in de zaal "Sportief" Meensesteenweg. Er waren 11 deelnemers. Na de schiftingsproeven werd CHRISTA PERNEEL schoenprinses '68. Het was de vierde maal dat er een schoenprinses werd gekozen.

In 1963, '64 en '65 mochten de kandidaten zich aanbieden van overal in België. In 1968 werden alleen Izegemse kandidaten aanvaard en kandidaten van de Izegemse buurgemeenten.

Jaar	Kandidaten	Na voorselectie	Schoenprinses	Eredames
1963	7	6	Jacqueline HIGGINS St. Amandsberg/Gent	- Seynaeve Gerardine Roeselare - Ligneel C. Langemark
1964	9	6	Liliane PARENT Roeselare	- Seynaeve Gerardine Roeselare - Vantomme Monique Oekene
1965	10	6	Lucrèse VIAENE Lichtervelde	- Seynaeve Gerardine Roeselare - Deblauwe Betty Izegem
1968	11	4	Christa PERNEEL Izegem	- Deblauwe Betty, Izegem - Vandommele Lutgard Izegem - Werbrouck Edith Izegem

Schoenprins	1963	DRUBBELS Eric	Izegem
	1964	CAGNIE Charlie	Izegem
	1965	LOOSVELD Herman	Izegem
	1968	STROBBE Rudy	Izegem.

- 276 De boekenbeurs in de feestzaal van het stadhuis werd een succes. Openingstoespraak, vrijdag 8.11.68 door de heer Burgemeester. Meester Beele wees in zijn toespraak dat op die manier een zeer intense samenwerking werd bewerkt onder alle jeugdgroeperingen. De heer Karel Jonckheere onderhield het publiek met een voordracht : "Ernst en luim in de Kulturele toenaderingen Noord en Zuid". Zondagvoormiddag : de heer Jozef Deleu, hoofdredacteur van "Ons Erfdeel" sprak over de Nederlandse Kultuurpolitiek. Als 1.000 ste bezoeker werden Hr en Mw Rik Declercq-Cromeecke door Burgemeester en personaliteiten begroet. Ze kregen een aankoopbon als geschenk. Na de sluiting werden 779 tekeningen uit de bus gehaald en een 20-tal prijzen werden aan de jonge tekenaars door boekhandel Spectator uitgelooft.

AANVULLING EIGEN BIBLIOTHEEK

(de laatste volledige lijst is verschenen in jaargang VI - nr 3)

- DEBRABANDERE F. : Kortrijkse persoonsnamen omstreeks 1400
DEBRABANDERE P. : Geschiedenis van de beeldhouwkunst te Kortrijk
DE BRUYNE Michiel : Leopold I en Roeselare (1830-1865)
DEPREZ A. : A. C. V. - 5 jaar syndicale strijd (1957-1961)
DE SMET G. en VERSTRAETE D. : De proosdij van Papinglo te Maldegem-Kleit
DEVYNCK A. M. : Sagen weerszijden de schreve (uitg. Heemkr.
Bachten de Kupe 1967)
HAELEWYN R. : Torhout onder het Frans Bestuur
HAELEWYN R. : Torhout onder het Nederlands Bestuur
MAES J. H. : Het Markiezaat van Beselare
MORIN François : Catalogus der Belgische Munten (van 1832 tot 1966)
MULDERS Torie : Honderd jaar dorpskroniek van Tieghem (uitg. 1945)
RYSERHOVE Alfons : Knesselare
RYSERHOVE Alfons : Beernem
SANDERUS : Verheerlijkt Vlaandre (1e, 2e en 3e deel) heruitgave
VERHOUSTRAETE A. - RYSERHOVE A. : Leenroerig overzicht van Aalter
en Knesselare (uitg. 1965)
VERSTRAETE D. - RYSERHOVE A. : Het Prinsengoed te Knesselare en
de heerlijkheid van het Knesselaarse
te Oedelem (uitg. 1951)
WARLOP E. : De Vlaamse Adel voor 1300 (1e, 2e en 3e deel) uitg. 1968

REGIE VAN TELEGRAAF EN TELEFOON : 1930-1955, na een 25-jarig bestaan

WESTVL. ECON. STUDIEBUREAU (WES) : Het groeipoolconcept en de
regionaal-economische politiek-
toepassing op de westvl. economie
(Dr Olivier Vanneste)

PROV. WEST-VLAANDEREN : Kunstpatrimonium v. West-Vlaanderen
deel 1. Beelden van het Kunstbezit
(Devlieghe L.)

STADSBESTUUR MENEN : Catalogus Stadsarchief Menen
(2 delen)

GEMEENTEKREDIET VAN BELGIE : Kabinetskaart van de Oostenrijkse
(Pro Civitate) Nederlanden (Ferraris-kaart)nrs 17-18

OORKONDE

ter AFFILIATIE van de 1ste COMPAGNIE ANTI-TANKS - SIEGEN
door de STAD IZEGEM

Ten jare negentienhonderd acht en zestig, op de elfde van de
bloei- of meimaand, om drie uur namiddag, in openbare audiëntie
op de Koornmarkt te Izegem, alwaar aanwezig zijnde de burgerlijke,
geestelijke, rechterlijke en militaire prominenten, alsmede de
inwoners dezer stede,

heeft de STAD IZEGEM, vertegenwoordigd door de heren
André Bourgeois, Burgemeester, Jozef Tytgat, Omer Baert, Julien
Renier, Florent Vandenberghe en Gabriël Eeckhout, schepenen,
allen in ambtskledij, bijgestaan door de heer Michiel Tanghe,
Stadssecretaris,

officieel het PETERSCHAP aanvaard,
met alle crediënten en discrediënten daaraan verbonden,
van de 1ste COMPAGNIE ANTI-TANKS, tegenwoordig gekazerneerd
in Siegen - West-Duitsland - staande onder het bevel van
Commandant Majoor Roger DEFORCHE, voormalig stadsgenoot,
en de wens uitgedrukt dat de "Peterschapsbanden" "Boos Izegem"
en onze militairen mogen ten goede komen.

Ter affirmatie van deze affiliatie hebben wij onderhavige oorkonde
opgemaakt, met het stadszegel bekleed en voorzien van onze
handtekening.

De Burgemeester,
A. BOURGEOIS

De 1e schepen,
J. TYTGAT

De 2e schepen,
Dr O. BAERT

De 3e Schepen
J. RENIER

De 4e schepen,
F. VANDENBERGHE

De 5e schepen
G. EECKHOUT

De Secretaris,
MICH. TANGHE

VERFRISSING VIR REPERTOIRE

'n Skat van Afrikaanse Liedere deur 'n Vlaming

DIE Vlaamse belangstelling in die wel en wee van die Afrikaners is al 'n eeu oud. Deur hul eie stryd in 'n tweetalige staat wat eentalig bestuur is, het die Vlaaminge begrip en simpatie gehad vir die opdraande stryd teen 'n wêreldmag en 'n wêreldtaal.

Een van die doeltreffendste wapens in die taalstryd was die lied in eie taal, en sedert Peter Benoit 'n eeu gelede (in 1867) deur die stigting van die Vlaamse Musiekskool in Antwerpen die leiding in die musieklewe van sy volk geneem het, het die Vlaming sy liefde vir land en taal in honderde liedere in huis en op straat of plein uitgesing.

Dit is dus nie vreemd nie dat die geesdrif en simpatie wat deur die gebeurtenisse in Suid-Afrika in 1880—1881 en 1899—1902 ook in Vlaandere gewek is, Vlaamse tekstdigters en komponiste aangespoor het om in strydliedere daaraan uiting te gee.

Van Benoit self is daar by twee liedere bekend. Die eerste, **In Transvaal**, op 'n teks van Julius de Geyter, het 'n retoriese inhoud wat vir ons vandag 'n bietjie vreemd klink, maar met sy gloedvolle melodie kan dit nog altyd indruk maak.

Die tweede, **Transvaalse-Krijgslied**, is geskryf toe die gety in 1901 teen die Boere gedraai het. Dit kom duidelik in die refrein van die digter Julius de Meester uit: „De vierkleur waait in bange nood,

Op! recht haar vrij, of sterf den dood!”

Hierdie lied wat veel soberder gekomponeer is, moet een van die laaste wees wat Peter Benoit geskryf het. Hy is op 8 Maart 1901 oorlede.

GEDENKBOEK

Nog in Maart, April 1902 gee 'n komitee by geleentheid van 'n tentoonstelling van beeldende kunste in Antwerpen 'n **Gedenknummer Antwerpen-Transvaal** uit, waarin behalwe beeldende kunstenaars en letterkundiges ook komponiste bydraes gelewer het. Sommige komposisies, soos dié van Jan Blockx en Em. Wambach, het geen regstreekse betrekking op die oorlog nie. Ander, soos dié van Jozef Huybrechts en A. Timmermans, het wel. Ook Lodewyk Mortelmans wat by Benoit gestudeer het, maar in teenstelling met sy leermeester 'n introverse natuur gehad het, het kort voor die verskyning van die **Gedenknummer** nog tydige 'n bydrae gelewer: „Zij wilden wat was recht, En wonden wat zij wilden . . .”

Soos in Nederland, was daar ook in Vlaandere komponiste wat tot

die eerstes behoort het wat Afrikaans as 'n geskikte sangtaal erken en dit deur nuwe liedere op tekste van Leipoldt, A. D. Keet, Celliers en Langenhoven bewys het — komponiste soos Emiel Hullebroeck, Renaat Veremans, wat later gevolg is deur Arthur Meulemans,

Deur

DR. JAN BOUWS

Ivo Mortelmans, Flor Peeters, Daniël Clement, Marinus de Jong, Armand Preud'homme . . . Onder hulle is Daniël Clement die produktiefste.

Clement is op 13 Junie 1902 uit 'n geslag van orreliste in die Wes-Vlaamse stad Izegem gebore en het ná sy studie aan die Konservatorium van Gent as orrelis in sy geboortestad die familie-tradisie voortgesit.

As kerkmusikus het hy talryke geestelike komposisies geskryf, waaronder vyf misse, maar daarnaas ook belangstelling vir koorverwerkinge van oud-Vlaamse liedere gehad en verder eie liedere „in die volkstoorn” geskryf.

AFRIKAANSE POESIE

Laasgenoemde belangstelling het hom in aanraking gebring met Afrikaanse poësie van hierdie karakter. In die veertigerjare leer hy die gedigge 'n **Simpel Liedjie** van J. R. L. van Bruggen ken. Dit het sy eerste Afrikaanse lied geword. Wie die liedjie in die bekende toonsetting van Gerrit Bon met dié van Clement vergelyk, sal opmerk dat Bon se komposisie 'n kunslied en Clement se werklike 'n lied „in die volkstoorn” is.

In die **F.A.K.-Volksangbundel**, wat veral in die oorlogsjare in Vlaandere algemeen versprei is, het Clement toe na oorspronklike Afrikaanse tekste gesoek wat in die destydse bundel nog so baie vreemde wysies gehad het. In 'n kort tydjie het twee-en-veertig nuwe Afrikaanse liedere ontstaan, en een, **Gebed van Paul Kruger**, in Nederlands. Hulle is in 1948 in 'n bundel, **Suid-Afrika Vorentoe**, uitgegee en 'n mens vra jouself af wat tog die oorsaak kan wees dat hierdie singbare (en speelbare) Clement-liedere ná twintig

jaar in Suid-Afrika nog steeds onbekend gebly het. Ons tref daaronder baie ou bekende tekste aan, soos Jan Lion Cachet se gedigge op **Die Afrikaanse Taal**, wat al jare moes sukkel met 'n onbenullige wysie en hier deur Clement van 'n eenvoudige, maar goed klinkende melodie voorsien is. Dieselfde kan gesê word van **Land, Volk en Taal** (Land van die eike) van A. G. Visser, wat uitermate geskik is vir die skole.

WIEGELIEDJIE

Soek u 'n nuwe wiegelielidjie? Clement gee een van Eiternal. Of 'n lekker wysie op **Die Kêrel van die Onderveld** van C. F. Visser? Probeer tog dié uit hierdie boek. Dit het ook 'n maklike begeleiding.

Ons soek steeds na nuwe Kersliedjies. Clement skryf een, **Bethlehemselde**, op 'n teks van Theo Jandrell. Dit kan ook maklik deur 'n vierstemmige koor gesing word. Natuurlik is nie almal geslaag nie. Party is te nou verwant aan Duitse wysies, soos Somer en Kyk die **Dronke Gedoentes**, albei van Eiternal, maar dan volg daar weer 'n lekker walsmelodie op **Santjie van Soendal** wat jou vorige bedenkinge wegdans.

Maar hierdie liederboek met sy 43 nommers is nie die enigste bydrae wat Daniël Clement gelewer het nie. Op versoek van die bekende Vlaamse Sangfeesleier Willem de Meyer het Clement in 1944 vier-en-twintig Afrikaanse volks-

liedere vir vierstemmige koor verwerk, wat deur die Vlaams Nasionaal Verbond uitgegee sou word. In die verwarring onmiddellik ná die oorlog het die drukproewe weggeraak en het daar niks van die uitgawe gekom nie. 'n Paar van hierdie verwerkinge in manuskriepvorm is in my besit en toon dieselfde eenvoudige skryfwyse as dié van sy eenstemmige liedere met klavierbegeleiding. Miskien sal dit moontlik wees om 'n aantal van hierdie verwerkinge vir ons amateurkore beskikbaar te stel. Dit sou 'n baie verfrissende uitwerking op repertoires kan hê.



DANIËL CLEMENT, die Vlaamse komponis wat in die veertigerjare binne 'n kort rukkie 42 Afrikaanse liedere geskryf het. Dit is in 1948 in 'n bundel, **Suid-Afrika Vorentoe**, uitgegee, maar ondanks die singbaarheid daarvan, het dié liedere tot groot hoogte onbekend gebly.

Een nieuw geluid in de heemkundige wetenschap :

DE "HEEMKUNDIGE DOKUMENTATIEBLADEN"

Uit jarenlange ervaring weten we dat talrijke heemvorschers nood hebben aan een handig naslagwerk op heem- en volkskundig terrein. Het bekende "Folkloristisch Woordenboek" van Kornelis ter Laan komt hierin slechts gedeeltelijk tegemoet; talloze aspecten van de volkskunde worden niet of onvolledig aangehaald; ook de bibliografie schiet te kort. De "Heemkundige Dokumentatiebladen" willen in deze noodzaak voorzien en een encyclopedisch naslagwerk brengen van hoog wetenschappelijk gehalte.

Op losse, geïllustreerde en van trefwoorden voorziene bladen, (formaat 22 x 17 cm), welke ieder bezitter naar eigen goeddunken kan rangschikken, zullen alle mogelijke heemkundige onderwerpen aan bod komen; praktisch ieder gewest, elk volkskundig aspect, iedere heemkundige zal vroeg of laat aan de beurt kunnen komen.

Over het wetenschappelijk peil van de uitgave zal gewaakt worden door een schaar vooraanstaande specialisten in de verschillende takken van de heemkunde. Verscheidene gereputeerde volkskundigen zegden reeds hun medewerking toe. Buiten deze deskundigen, welke benevens hun advies ook geregeld hun bijdragen zullen inzenden, wensen wij speciaal beroep te doen op ALLE heemkundige zanters in het Vlaamse land voor specifieke inlichtingen en streekeigen verschijnselen waarover zij toevallig dokumentatie zouden bezitten of verlangen.

Een eerste onderzoek zal o.m. handelen over de bonte reeks van rondreizende beroeps- en handelslieden.

De oplage van de "Heemkundige Dokumentatiebladen" zal aangepast worden aan het aantal ingekomen inschrijvingen op het einde van volgende maand.

De intekenprijs voor honderd nummers zal, met inbegrip van opbergkaf (ruimte voor 200 nrs) en versterkingsringen, 200 fr bedragen.

Belangstellenden kunnen zich richten tot een van de volgende adressen :

Redactie :

Ad. Van Overbeek
Kruishoeve 33
KEERBERGEN

Beheer :

R. Lambrechts
Herentalse steenweg 21
HEIST-OP-DEN-BERG
P.R. 8718.53